

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

1 februari 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN, MOBILITEIT EN ENERGIE

Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de concurrentie inzake het personenvervoer over de weg

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de studieopdracht met betrekking tot de invoering van een vorm van wegentol

Interpellatie van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van de schorsing van het Vlaamse systeem voor groenestroomcertificaten door de Raad van State

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veiligheid voor fietsers en voetgangers tijdens werken aan gewestwegen

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het standpunt van de Vlaamse Regering over de fors stijgende elektriciteitsrekening voor alle Vlaamse gezinnen, door de doorrekening van de Elia-heffing aan de Vlaamse consumenten, en over de betaling van 21 percent BTW hierop aan de Belgische schatkist

Vraag om uitleg van de heer Marc van den Abeelen tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van de Elia-heffing

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over micro-warmtekrachtkoppeling (micro-WKK)

Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

Dinsdag 1 februari 2005

Voorzitter: de heer Marc van den Abeelen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.08 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de concurrentie inzake het personenvervoer over de weg

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Guns tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de concurrentie inzake het personenvervoer over de weg.

Minister Van Brempt zal antwoorden in naam van de regering.

Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, door de uitbreiding van de Europese markt krijgen de privé-autocarondernemers het moeilijker. In het verleden hebben we het hier al gehad over de BTW op het personenvervoer die niet altijd wordt betaald door de buitenlandse autocarbedrijven. Daarnaast is er ook de concurrentie van de hogesnelheidstrein en het luchtvervoer binnen Europa. Vroeger namen bijvoorbeeld veel minder het vliegtuig naar Nice of Parijs. Onder andere door de lage prijzen gebeurt dat steeds meer.

Er is bovendien een verschil in loonkost qua internationaal vervoer. Bedrijven mogen kiezen of het

loon wordt betaald in België of in een ander land. Ook daar ondervinden de Belgische autocarbedrijven concurrentie.

Mevrouw de minister, om die reden hebben vele Vlaamse autocarbedrijven zich steeds meer gericht op het binnenlands vervoer. Een belangrijke reden daarvoor is dat ze een vaste inrichting in België moeten hebben en dat ze moeten voldoen aan de Belgische verplichtingen inzake de sociale zekerheid. De maatschappijen ondervinden wat dat betreft een belangrijke concurrentie van een overheidsbedrijf, namelijk De Lijn. Autocarbedrijven klagen over inkomstenverlies.

Ook de ouders van schoolgaande kinderen voelen zich hierbij betrokken. In de wetgeving zijn drie vormen van vervoer opgenomen: het geregeld vervoer, de bijzondere vorm van geregeld vervoer, waarop De Lijn het monopolie heeft, en het ongeregeld vervoer. We stellen het monopolie van De Lijn op het geregeld vervoer niet in vraag.

Het ongeregeld vervoer moet in principe altijd gebeuren met autocars en niet met lijnbussen. In een lijnbus kunnen 35 personen zittend en 60 personen rechtstaand worden vervoerd. In een autocar zijn er alleen zitplaatsen toegestaan. Er kunnen maximaal 56 personen worden vervoerd. Binnenkort is het niet meer mogelijk dat drie kinderen plaatsnemen op twee zetels, waardoor de capaciteit nog zal dalen.

De Lijn legt zich steeds meer toe op het ongeregeld vervoer. In de wetgeving is een uitzondering opgenomen voor evenementenvervoer, maar in mijn ogen gaat De Lijn hier te ver.

Ik heb mijn vraag ingediend op 18 januari 2005. Vorige vrijdag hebben we op het nieuws gezien dat

Guns

autobussen werden tegengehouden en dat kinderen rechtstaand werden vervoerd op de autosnelweg.

Vooraleer ik de vraag heb ingediend, heb ik op de website van De Lijn nagegaan voor welke evenementen de vervoersmaatschappij werd ingeschakeld. Ze is dat namelijk verplicht te melden. Pas als er geen voldoende aanbod of interesse is vanuit de privé-sector, mag er worden gekozen voor De Lijn. Aanvankelijk was er één blad met aankondigingen, maar op 1 februari 2005 lag het aantal aankondigingen veel hoger. Ik heb het dan nog maar enkel over de gegevens voor Oost-Vlaanderen. Blijkbaar is er geen of nauwelijks evenementenvervoer in Vlaams-Brabant, Limburg, Antwerpen en West-Vlaanderen. Mevrouw de minister, ik denk dat niet alleen ik van mening ben dat een schooluitstap of het vervoer naar een zwembad, de schaatsbaan of de sporthal geen evenement is.

Op 5 jaar tijd is het aantal passagiers voor ander dan geregeld vervoer bijna verviervoudigd. In 1998 ging het om 1.204.000 personen. In 2003 is het aantal opgelopen tot bijna 4.800.000 vervoerde passagiers. Het gaat om tewerkstelling voor bijna 385 bussen per jaar.

Op 22 januari 2005 stelt De Lijn zelf dat het grote voordeel van hun bussen de grote capaciteit is. Daardoor kunnen de scholieren veel goedkoper worden vervoerd. Door het verschil in capaciteit kan de privé-sector niet met De Lijn concurreren: voor één bus van De Lijn moeten immers 2 bussen van een privé-bedrijf worden ingehuurd.

Mevrouw de minister, we mogen deze situatie eigenlijk niet toelaten, maar we moeten de wet strikt toepassen. Hebt u weet van de klachten van de autocarbedrijven uit de privé-sector en de daar bestaande problemen? Worden de bepalingen van artikel 32 en volgende van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 betreffende het geregeld vervoer, bijzondere vormen van geregeld vervoer, het vervoer voor eigen rekening en het ongeregeld vervoer strikt nageleefd? Hoe kan een privé-onderneming controle uitoefenen op de correcte toepassing van deze bepalingen? Moeten er geen initiatieven worden tegen mogelijke concurrentievervalsing?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse administratie heeft op tot op heden geen klachten van privé-autocarondernemingen over de daar bestaande moeilijkheden ontvangen. Uiteraard heb ik wel kennis genomen van de gevolgen van een klacht die bij de federale controlediensten van Mobiliteit werd ingediend en betrekking heeft op het onrechtmatig uitvoeren van ongeregeld vervoer door de Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn. Het ging hier over het vervoer van kinderen naar Flanders Expo in Gent, dat werd uitgevoerd door 2 bussen van een autocaronderneming, 2 bussen van een exploitant die reeds diensten uitvoert voor de VVM in het kader van het geregeld vervoer en 4 bussen van de VVM zelf.

De problematiek van het uitvoeren van ongeregeld vervoer door de VVM is me bekend. Om die reden werd in de vorige zittingsperiode in het door u aangehaalde besluit van de Vlaamse Regering een regeling uitgewerkt die dergelijke incidenten moet vermijden. Zo wordt elke vorm van oneerlijke concurrentie uitgesloten. In uitvoering van de bepalingen van dit besluit werd bovendien op 1 juni 2004 een protocol afgesloten tussen de federale overheid, de Vlaamse overheid, de VVM en de sector.

Het was de bedoeling van dit protocol om incidenten zoals die zich nu hebben voorgedaan, op voorhand te vermijden, en er tevens voor te zorgen dat de VVM toch pieken in de vervoersvraag kan opvangen indien de privé-sector hiervoor onvoldoende materieel en personeel kan leveren. Eventuele problemen zouden via overleg worden opgelost.

Dit is uiteraard niet alleen een zaak van privé-belangen en concurrentie, maar ook een zaak van algemeen belang. Indien de privé-sector niet of onvoldoende antwoord kan bieden op pieken in de vervoersvraag, dan is het belangrijk dat de VVM dit wel kan, in samenwerking met de privé-sector. Die sector is het daar trouwens zelf volledig mee eens.

De VVM heeft in het verleden de bepalingen van artikel 32 en volgende van het besluit van 19 juli 2002 betreffende het geregeld vervoer, de bijzondere vormen van geregeld vervoer en het ongeregeld vervoer steeds nageleefd. Momenteel kan ik echter niet uitmaken of in het aangehaalde geval sprake is van ongeregeld vervoer of over de versterking op

Van Brempt

het net van De Lijn. Ik zal wel degelijk laten onderzoeken of het protocol werd overtreden. Er is wel heel veel media-aandacht georganiseerd bij het uitvoeren van de federale controles. Ik ben daarvoor erg bezorgd over het imago van het openbaar vervoer, dat ernstig wordt geschaad door een dergelijke handelwijze.

Ik wil ook beklemtonen dat de spelregels erg duidelijk zijn vastgelegd in het decreet. Ik zal dan ook zo spoedig mogelijk overleggen met mijn federale collega om na te gaan hoe alle actoren in het personenvervoer over de weg in deze grotendeels geregionaliseerde materie constructief kunnen samenwerken aan de verdere uitbouw van het geregeld en het ongeregeld openbaar vervoer.

De naleving van de regelgeving betreffende het geregeld vervoer, de bijzondere vormen van geregeld vervoer, het vervoer voor eigen rekening en het ongeregeld vervoer kan in Vlaanderen in beide gevallen worden gecontroleerd door de federale politie. De Vlaamse wegeninspecteurs en wegeninspecteurs-controleurs zijn bevoegd voor de controle op de Vlaamse wetgeving. De agenten en de officieren van de gerechtelijke politie van de federale overheid zijn bevoegd voor de controle op de federale wetgeving. Het komt privé-ondernemingen niet toe om controle uit te oefenen op de naleving van de regelgeving.

In het kader van de bestaande regelgeving inzake personenvervoer zijn er geen nieuwe initiatieven noodzakelijk, maar is het wel belangrijk dat de bestaande regeling wordt nageleefd. In algemene zin kan elke autocaronderneming of beroepsvereniging van autocarondernemingen die zich het slachtoffer acht van concurrentievervalsing, van welke origine dan ook, haar rechten doen gelden door een beroep te doen op de wet tot bescherming van de economische mededinging.

Deze wet, die werd gecoördineerd op 1 juli 1999, moet een effectieve mededinging op de markt waarborgen en vrijwaren. Haar doel is tweevoudig. Enerzijds wil ze het recht waarborgen van de individuele onderneming om haar activiteiten op de markt van haar keuze uit te oefenen, binnen duidelijke en welomlijnde grenzen. Anderzijds wil

ze een kader creëren waarbinnen de ondernemingen en de verbruikers kunnen genieten van de gunstige effecten van de mededinging op de prijzen en de kwaliteit van de producten.

Om deze doelstellingen te bereiken en met het oog op de rechtszekerheid voor de ondernemingen, is deze wet ingebed in de Europese concurrentiewetgeving. In concreto verbiedt de wet restrictieve mededingingspraktijken van tweeërlei aard. Ten eerste verbiedt ze de overeenkomsten tussen ondernemingen, de beslissingen van ondernemingsverenigingen en de onderling afgestemde feitelijke gedragingen die tot doel of tot gevolg hebben de mededinging op de Belgische markt of op een wezenlijk deel ervan merkbaar te verhinderen, te beperken of te vervalslen. Ten tweede verbiedt ze het misbruik door één of meerdere ondernemingen van een dominante machtspositie, verworven op de Belgische markt of een wezenlijk deel ervan. Klachten over restrictieve mededingingspraktijken moeten worden ingediend bij de Raad voor de Mededinging. Dit administratief rechtscollege beslist over het al dan niet bestaan van een inbreuk op het verbod op restrictieve mededingingspraktijken en beveelt in voorkomend geval dat die moet worden beëindigd.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de minister, ik heb al gewezen op het verschil tussen de aankondigingen op de website op 20 januari en op 1 februari.

Er moeten vooral initiatieven worden genomen om de concurrentie tegen te gaan. Een lijnbus kan 95 personen vervoeren, terwijl een bus van een privé-onderneming 56 personen kan vervoeren. Dan is het uiteraard onmogelijk te concurreren. Als het voor De Lijn mogelijk is met één bus en één chauffeur een opdracht uit te voeren, maar een privé-onderneming is verplicht voor dezelfde capaciteit twee bussen in te zetten, is het voor de privé-sector onmogelijk een contract in de wacht te slepen. Een privé-onderneming krijgt – terecht – strenge veiligheidsvoorwaarden opgelegd, maar een overheidsbedrijf moet niet aan deze normen voldoen. Hoe willen we dan concurrentie mogelijk maken?

Mevrouw de minister, we moeten er strikt op toezien dat De Lijn geen concurrentie meer aangaat

Guns

op het terrein dat eigenlijk is voorbehouden voor de privé-autocarondernemingen.

Privé-ondernemingen kunnen geen controle uitoefenen. Maar als ze aangifte doen, worden ze beschouwd als klokkenluiders. De bedrijven krijgen opdrachten van De Lijn om het vervoer van punt A naar punt B te doen met een lijnbus. Als de bedrijven melden dat het gaat om ongeregeld vervoer dat ook kan gebeuren met autocars, verliezen ze misschien de contracten met De Lijn. De privé-ondernemingen durven dit dus niet te melden.

Mevrouw de minister, bent u van mening dat het vervoer naar zwembaden en sporthallen onder het geregeld of het ongeregeld vervoer valt? Als ik de wetgeving lees, ben ik ervan overtuigd dat vervoer van punt A naar punt B, zonder tussenstops en met hetzelfde aantal passagiers, onder het ongeregeld vervoer valt. Hoe kan er op 10 dagen tijd zo'n groot verschil zijn in het aanbod?

We gaan met overheidsgeld de concurrentie aan met onze eigen bedrijven. Mevrouw de minister, ik – en ik denk dat ik niet alleen ben – vind dat we dat moeten voorkomen.

Mevrouw de minister, u zegt dat u niet weet of het ging om versterkingsvervoer. Volgens mijn informatie werden de kinderen aan de Expo opgehaald met gewone autocars. Het aanbod van de privé-sector was dus voldoende.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: In het algemeen ben ik ervan overtuigd dat de wetgeving – het ministerieel besluit, maar vooral het protocol dat samen met de sector werd gemaakt – volstaat. De sector zelf is vragende partij de mogelijkheid te behouden om in bepaalde gevallen toe te staan dat De Lijn inspringt.

Ik geef één voorbeeld. Vorig jaar was er tijdens het festival van Werchter een onverwachte staking van de NMBS. De Lijn is op zulke momenten de enige vervoerder met de nodige capaciteit om de jongeren naar huis te brengen. Er is dus ruimte nodig, maar dit zorgt waarschijnlijk voor interpretatieproblemen.

Er is een duidelijk wetgevend kader en er is een goed protocol. We moeten ervoor zorgen dat ze worden nageleefd. Is dit in Oost-Vlaanderen nageleefd? Mevrouw Guns, u hebt een interpretatie gegeven en De Lijn heeft een interpretatie gegeven. Volgens De Lijn was er geen probleem en ging het om een versterking van de lijn. Het is noch aan De Lijn, noch aan u om daarover te beslissen. Een onafhankelijke – gerechtelijke of andere – instantie zal bepalen hoe of wie in de fout is gegaan. Ik moet u het antwoord schuldig blijven, want ik ben niet de rechter.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de minister, ik heb geen vraag gesteld over dit specifieke geval. Bent u van mening dat vervoer naar zwembaden, sporthallen en schaatsbanen valt onder de categorie evenementen? Ik begrijp dat u niet onmiddellijk kunt antwoorden, want het stond niet in mijn schriftelijk ingediende vraag. Mevrouw de minister, ik heb de indruk dat u de zaak omdraait.

Minister Kathleen Van Brempt: Ik draai niks om. Ik denk dat het wetgevend kader duidelijk is. We moeten ervoor zorgen dat het wordt nageleefd. Als dit niet zo is, moet worden opgetreden.

Ik heb niet de indruk dat voor de sector het protocol onvoldoende is. Ik heb dit nog laten nachecken voor ik naar hier kwam: de sector is tevreden met het huidige protocol, maar het moet natuurlijk worden nageleefd.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de minister, kunt u laten onderzoeken of het vervoer naar zwembaden, sporthallen en dergelijke behoort tot het geregeld of het ongeregeld vervoer, en kunt u me het antwoord schriftelijk bezorgen?

Minister Kathleen Van Brempt: Ik zal dit nog eens laten onderzoeken, maar het hangt ook af van de praktijk. Daarvoor dient het protocol, want er is natuurlijk altijd een bepaalde onderhandelingsmarge.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de minister, zult u voor het evenementenvervoer in de toekomst voor lijn- en autobussen dezelfde veiligheidsvoorwaarden opleggen?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de studieopdracht met betrekking tot de invoering van een vorm van wegentol

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Peumans tot mevrouw Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de studieopdracht met betrekking tot de invoering van een vorm van wegentol.

De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, ik vind het jammer dat ik deze vraag moet stellen. Ik had gehoopt, zoals was toegezegd, om naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota Mobiliteit, meer tekst en uitleg te krijgen over de studie die zal worden opgestart in het kader van de invoering van een of andere vorm van wegentol.

Mevrouw de minister, het Vlaams Parlement heeft naar aanleiding van een interpellatie op 26 oktober 2004 in deze commissie een met redenen omklede motie goedgekeurd over de mogelijke invoering van wegentol. Het parlement heeft de regering daarin gevraagd om ten eerste het overleg te starten met de andere gewesten, ten tweede de juridische, technische, operationele, fiscale en financiële mogelijkheden van betaalsystemen ter vervanging van de verkeersbelasting, de belasting op inverkeerstelling en het Eurovignet grondig te onderzoeken, waarbij het de bedoeling moet zijn om buitenlandse weggebruikers te laten betalen, en ten derde daarbij ook aandacht te besteden aan meer duurzame mobiliteit.

Inmiddels zijn er in binnen- en buitenland een aantal evoluties geweest. In Duitsland werd het zogenaamde Toll Collect-systeem ingevoerd, weliswaar met heel veel problemen, waarbij onder meer DaimlerChrysler, Siemens en andere bedrijven een flinke schadeclaim boven het hoofd hangt als ze er niet in slagen de vooropgestelde som van 120 miljard frank te verzamelen. Minister Peeters kan er alleen maar van dromen dat er zoveel geld zou binnenkomen om de wegen te onderhouden. Het Duitse systeem, dat is ingevoerd voor vrachtwagens, kende zeer veel problemen en zelfs kanselier Schröder heeft er zich mee moeten bemoeien. De invoering blijkt echter al bij al nog mee te vallen.

Mevrouw de minister, we hebben ook kennis genomen van enkele merkwaardige uitspraken van baron Delwaide, Antwerps havenscheper. Hij zei dat we tol zouden moeten heffen op de Kennedy-tunnel. Hierop repliceerden zowel minister Peeters als uzelf onmiddellijk dat dit niet zomaar kan.

In de talrijke artikels die over dit onderwerp zijn gepubliceerd, verstaat iedereen blijkbaar iets anders onder de term 'wegentol'. Men spreekt over kilometerheffing, wegvignet, wegentol, GPS-gestuurde kilometerheffing, elektronische poorten en dergelijke. Deze zaken worden door elkaar geïgoid. We zijn in blijde verwachting te weten wat het in de toekomst zal worden.

Professor Proost is in de commissie uitleg komen geven over de systemen van kilometerheffing. Hij is weliswaar door een van uw voorgangers op een onwaardige manier afgemaakt, maar ik heb van de nieuwe minister van Openbare Werken gehoord dat hij wel naar academici wil luisteren. Professor Proost, waarvoor ik veel achting hebt, heeft recent in de VEV-berichten gezegd 'dat iedere reis zijn prijs heeft en dat tolheffing alleen effectief is als ze toegepast wordt op alle weggebruikers.'

Ik heb uit informatie uit de krant begrepen dat er een soort quick scan over de invoering van de wegentol zou worden uitgevoerd. De vraag is wat het vervolg zal zijn van die quick scan, rekening houdende met het feit dat het Vlaams Parlement een met redenen omklede motie heeft goedgekeurd.

Mevrouw de minister, is er inmiddels een studieopdracht gegeven? Wie is er op basis van welke aanbestedingsformule geraadpleegd om een prijsvoorstel te doen? Aan wie werd de studieopdracht gegeven en aan welke prijs? Wat is de exacte omschrijving van deze studieopdracht? Zijn er experts terzake geraadpleegd om een duidelijke omschrijving te geven van deze opdracht? Zo ja, welke experts? Binnen welke termijn zal deze opdracht beëindigd zijn?

In het kader van de langverwachte hoorzitting over de BAM zijn er op basis van verschillende multimodale modellen allerlei studies gemaakt. Er zijn zelfs aan de Antwerpse universiteiten enkele thesissen gemaakt onder leiding van de heer Debaere die de werkzaamheden van de Antwerpse Ring leidt. Volgen er nog andere studies terzake? Zo ja, wanneer en welke? Is er een tijdspad uitgetekend van wat er verder zal gebeuren?

Peumans

Bestaat er enige synergie met de tolheffing die zal worden geheven voor de Oosterweelverbinding, met de huidige heffing bij de Liefkenshoektunnel en met het systeem dat in Duitsland ingevoerd werd voor de vrachtwagens? Dit is niet onbelangrijk gezien het grote aantal Duitse vrachtwagens dat Vlaanderen doorkruist. Als ik me niet vergis, zei de heer Dehaene dat binnenkort elke vrachtwagen met zeven verschillende systemen moet worden uitgerust.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik vraag me af in welke mate met het derde punt van de motie van het Vlaams Parlement, met name om ook aandacht te besteden aan meer duurzame mobiliteit in de studieopdracht, rekening zal worden gehouden in de specifieke opdracht.

De heer Peumans zegt terecht dat ondertussen verschillende voorstellen de ronde doen. Er is zelfs bijna een Babylonische spraakverwarring ontstaan tussen wegentol, kilometerheffingen enzovoort. Er zijn verschillende systemen mogelijk, maar het meest efficiënte is een slimme kilometerheffing die in een eerste fase alvast voor vrachtwagens kan worden ingevoerd. Hierbij wordt de bestaande verkeersbelasting vervangen door een belasting op het aantal kilometers.

Ook moet daarbij rekening worden gehouden met de brandstof- en de motortechnologie van het voertuig. Dit houdt natuurlijk verband met de uitstoot. Daarenboven moet worden gekeken naar de plaats waar en het tijdstip waarop wordt gereden. Op die manier wordt van de kilometerheffing een ecologisch slimme heffing gemaakt.

Mijnheer de minister, in de motie van het parlement wordt gevraagd meer aandacht te besteden aan duurzame mobiliteit. In welke mate wordt dat element ingebracht in de studie? Hoe werd de opdracht gedefinieerd?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, men

zou ook kunnen nagaan in welke mate er een maximale begrenzing is ingebouwd inzake de huidige verkeersbelasting. Als er wordt gekozen voor variabilisering van die kost, dan moet er een bovengrens worden vastgelegd voor de burgers. Voor de VLD is het zeer belangrijk dat dit niet resulteert in een lastenverhoging voor wie dan ook.

Mevrouw de minister, is daarmee rekening gehouden in de studie? In welke mate gaat het om een vervanging zonder dat er bijkomende lasten worden opgelegd?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in uitvoering van het regeerakkoord, en ook als gevolg van een motie van het Vlaams Parlement, werd een verkennende studie opgestart om zicht te krijgen op de verschillende bestaande systemen van variabele kilometerheffing die momenteel reeds elders van kracht zijn en voor Vlaanderen relevant zouden kunnen zijn.

De opdracht werd gegund op basis van artikel 17, paragraaf 2, punt 1a. In mensentaal betekent dit dat de opdracht onderhands werd toegewezen. De onderhandse procedure is de snelste procedure. Er werd voor geopteerd om de opdracht met betrekking tot de quick scan snel toe te wijzen, gelet op het belang dat er in het Vlaams Parlement werd gehecht aan de invoering van een wegeenvignet. Door de onderhandse toewijzing kon de opdracht nog in 2004 worden vastgelegd. Met elke andere toewijzingsprocedure zou dit niet meer mogelijk zijn geweest.

Bij het toewijzen van de opdracht is de voorkeur vooral gegaan naar ervaring van en kennis over concrete toegepaste projecten. De toewijzing aan Deloitte is gesteund op zowel het internationaal netwerk waarover het adviesbureau beschikt, als de ervaring die in dit internationaal netwerk met betrekking tot het aanrekenen van gebruikskosten aan weggebruikers beschikbaar is. De opdracht werd toegekend aan Deloitte Business Advisory NV. De kostprijs van de studie bedraagt 72.600 euro, inclusief BTW.

De studie zal een selectie van bestaande systemen in het buitenland inventariseren volgens een aantal dimensies. Daarbij wordt nagegaan wie de

Van Brempt

operator is en welk BTW-statuut ze heeft. Ook zal worden onderzocht op welke doelgroepen de tolheffing is gericht en wat het doel van de tol is: het genereren van opbrengsten of de sturing van de mobiliteit. Daarenboven wordt gekeken hoeveel de gebruiker betaalt en wat de opbrengsten zijn. Ook het bedrag van de jaarlijkse exploitatiekosten en de kosten voor handhaving komen aan bod. De studie van de kosten zal niet in detail dienen te treden door bijvoorbeeld gedetailleerde jaarlijkse evoluties en dergelijke in kaart te brengen, maar veeleer een goede indicatie geven van de output voor de operator en de kosten voor de gebruiker. Ten slotte wordt nagegaan wat de investeringen zijn voor het individu, het bedrijf, de operator en de overheid, en welke technologie er wordt gebruikt.

Binnen het bestek van de studie vallen al de verschillende Europese initiatieven en de relevante nationale systemen buiten Europa. Tunnels en bruggen vallen er duidelijk buiten. De studie is voornamelijk te beschouwen als een eerste desk research, waarbij gebruik wordt gemaakt van de eigen expertise van de opdrachtnemer. Het betreft hier met andere woorden de expertise van het Internationaal Expertisecentrum voor Tolheffing in Londen en de andere kantoren van de opdrachtnemer die betrokken zijn bij internationale tolheffingssystemen. De studie wordt begeleid door een stuurgroep.

Mijnheer Glorieux, mevrouw De Ridder, er is wel degelijk sprake van duurzaamheid. Dat item interesseert me in bijzondere mate. Zo wordt ook gevraagd wat de doelstelling is van de tolheffing. Gaat het om het sturen van de mobiliteit of het genereren van opbrengsten? Dat gebeurt uiteraard niet in detail. Het gaat om een eerste quick scan. Op basis daarvan kunnen we verder gaan.

De omschrijving van de opdracht kwam tot stand na overleg tussen de administratie en mijn kabinet naar aanleiding van de motie aangenomen door het Vlaams Parlement. De duur van de studie bedraagt drie maanden. De administratieve einddatum van het project is 11 april 2005.

Op basis van deze zogenaamde quick scan moet het mogelijk zijn om een beperkter aantal systemen die het meest interessant lijken voor Vlaanderen te selecteren en ze verder grondig te analyseren,

waarbij rekening wordt gehouden met de Vlaamse context. Het is evident dat in een mogelijk vervolgonderzoek alle aspecten, vermeld in de met redenen omklede motie, wel en voldoende gedetailleerd aan bod komen.

Het is op dit ogenblik echter voorbarig vooruit te lopen op de eventuele noodzaak voor een verder onderzoek. De conclusies van de huidige studie dienen eerst te worden afgewacht. Ook wordt een samenwerking met de andere gewesten op dit vlak niet uitgesloten, wel integendeel.

Lokale tolsystemen ter hoogte van bruggen en tunnels worden in de studie niet opgenomen. Systemen van kilometerheffing, zoals de recent in Duitsland ingevoerde Lkw-Maut, worden wel mee bestudeerd.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de minister, we wachten op het resultaat van het project op 11 april 2005.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van de schorsing van het Vlaamse systeem voor groenestroomcertificaten door de Raad van State

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Glorieux tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van de schorsing van het Vlaamse systeem voor groenestroomcertificaten door de Raad van State.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 23 december 2004 vernietigde de Raad van State in een arrest het Vlaamse systeem van groenestroomcertificaten. De Vlaamse Regering had eerder al het idee van het kosteloos transport van groene stroom over het distributienet ingetrokken. Op heel korte termijn zijn de consumenten én de producenten

Glorieux

van groene stroom de twee belangrijkste steunmaatregelen kwijtgespeeld.

Mijnheer de minister, het is evident dat niet u verantwoordelijk bent voor het zwakke legistische werk dat aanleiding heeft gegeven tot het vernietigen van de beide steunmaatregelen door de Raad van State en het Europees Hof. U moet er wel voor zorgen dat er alternatieven worden aangeboden.

De gevolgen voor de sector van hernieuwbare energieproducenten en voor de consumenten die bewust kiezen voor groene stroom, zijn dramatisch. Het investeringsklimaat wordt volledig ondergraven, geplande projecten worden 'on hold' gezet en zelfs afgeblazen.

Kort geleden berekende de Bond Beter Leefmilieu op basis van de recentste cijfers van de VREG dat sinds de vrijmaking van de energiemarkt al 25.000 gezinnen bewust zijn overgeschakeld naar groene stroom. Dat is een positief resultaat. De mogelijkheid bestaat sinds 1 juli 2003. Ongeveer 10 percent van alle klanten kiest hiervoor. Door het wegvallen van de bestaande steunmaatregelen en het uitblijven van nieuwe, compenserende steunmechanismen zal de prijs van groene stroom voor de consument snel verhogen, waardoor veel minder gezinnen de stap naar die energiebron zullen zetten.

Er werden nochtans mogelijke compenserende steunmaatregelen uitgewerkt. Zo stelt de MiNa-Raad in zijn advies van 18 november 2004 vier maatregelen voor als compensatie voor de afschaffing van de gratis distributie van groene stroom.

Het gaat met name om het creëren van een stabiel decretaal en reglementair kader. Mijnheer de minister, ik benadruk nogmaals dat u niet verantwoordelijk bent voor het feit dat dit kader niet stabiel is. We rekenen wel op u om het stabiel te maken.

De belangrijkste hinderpaal voor hernieuwbare energie in Vlaanderen is niet het gebrek aan wind of zon, maar wel een tekort aan juridische zekerheid. Het is nefast voor dergelijke projecten inzake hernieuwbare energie als sommige marktbepalende factoren, zoals distributietarieven, elektriciteitsprijzen en steunmaatregelen voortdurend wijzigen.

Dat geldt zeker als die steunmaatregelen wegval- len of verminderen zonder dat er een compensatie voor in de plaats komt.

Een volgend voorstel was het creëren van een correcte marktomgeving. Jarenlang werd het energie- beleid in ons land volledig uitgetekend ten voorde- le van de kernenergieproducent. Dit ging ten koste van de stroomfactuur van de burger. De MiNa- Raad wijst erop dat hernieuwbare energie zich maar ten volle zal kunnen ontwikkelen in Vlaan- deren als er geen sprake meer is van die overmatige steun en als er geen onterechte discriminatie meer bestaat. Zo wordt bijvoorbeeld de kostprijs voor het nucleair passief momenteel doorgerekend in de kilowattuurprijs van elke stroomleverancier, ook die die nooit één gram kernafval hebben gepro- duceerd. Daarnaast worden de producenten van groene stroom ook geconfronteerd met onterecht hoge evenwichtskosten, terwijl toch ongeveer tot 30 percent van het totale stroomverkeer door mid- del van hernieuwbare energiebronnen kan worden opgewekt zonder dat dit een destabiliserende fac- tor in het stroomnet is.

Een derde en misschien wel belangrijkste voorstel van de MiNa-Raad is dat de structurele vraag van- wege klanten zou worden bevorderd. Tot nu toe waren de meeste steunmaatregelen vooral gericht op het ondersteunen van de producenten. Ook de consument of de individuele investeerder in her- nieuwbare energie kan echter worden gestimuleerd. De producenten van hernieuwbare energie hebben trouwens zelf een voorstel in die zin uitgewerkt. Het doel daarvan is particulieren te motiveren om te investeren in projecten van hernieuwbare energie in Vlaanderen en om zich aan te sluiten bij een le- verancier van groene stroom. Het voorstel houdt in dat een afnemer van groene stroom die tegelijk in- vesteert in een door de VREG erkend project voor hernieuwbare energie van de distributienetbeheer- der een korting zou krijgen op de elektriciteitsprijs. Dit lijkt me een belangrijk en goed voorstel, dat dus ook door de sector wordt gesteund en dat op korte termijn zou kunnen worden ingevoerd.

Een vierde voorstel van de MiNa-Raad is het creë- ren van een contractuele marktomgeving. Natuur- lijk kan het niet de bedoeling zijn terug te keren naar een monopolietijdperk, toen de nucleaire stroom aan een vooraf bepaalde prijs, met een gegarandeerde winstmarge voor de producent en met een gegarandeerde afzet kon worden geleverd.

Glorieux

Het ware echter goed dat zou worden onderzocht hoe aan de distributienetbeheerder kan worden opgelegd de groene stroom die op zijn net wordt geplaatst aan een minimumtarief aan te kopen gedurende een voldoende lange periode, zodat er zekerheid kan worden geboden aan de investeerders dat ze hun stroom gedurende die lange periode aan een minimumprijs kunnen afzetten. We mogen niet vergeten dat de investeringen in kerncentrales afbetaald zijn in een monopolieperiode, terwijl de producenten van hernieuwbare-energietechnologie in een competitieve markt moeten opboksen tegen die door de burger afbetaalde installaties.

Er zijn dus verschillende mogelijkheden om de afschaffing van die gratis distributie van groene stroom te compenseren. Ik vind het vreemd dat er wel voorstellen komen van de sector en de MiNa-Raad, maar dat u zelf tot nu toe geen initiatief hebt genomen om compenserende maatregelen uit te werken. De beslissing om het systeem van groenestroomcertificaten af te schaffen werd genomen op 23 december 2004. Ik kan begrijpen dat die tijd te kort was om daar onmiddellijk op te anticiperen. Het afschaffen van de andere maatregel kondigde zich echter al veel langer aan. Daar had u ondertussen al alternatieve compenserende maatregelen moeten uitwerken.

We mogen niet vergeten dat net de sector van de hernieuwbare energiebronnen heel wat mogelijkheden biedt, ook voor Vlaanderen. Hij biedt groeikansen en kansen op innovatieve en hoogtechnologische duurzame ontwikkeling, ook voor KMO's. Gisteren las ik in de krant nog dat Photovoltech, een producent van fotonvoltaïsche zonnecellen uit Tienen, 80 arbeidsplaatsen gaat creëren. Die sector zit in de lift, en heeft dus alle steun nodig.

Mijnheer de minister, welke maatregelen zult u nemen om de schorsing van het systeem van groenestroomcertificaten door het arrest van de Raad van State van 23 december 2004 te compenseren? Waarom hebt u nog geen alternatieve maatregelen uitgewerkt om de afschaffing van de gratis distributie van groene stroom, die is ingegaan vanaf 1 januari 2005, te compenseren?

Ondertussen heeft mijn groenestroomleverancier me via een brief gemeld dat hij jammer genoeg vanaf 1 maart zijn tarieven zal moeten verhogen

als gevolg van die afschaffing. (*Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie*)

Ik ga natuurlijk niet veranderen van leverancier, maar ik kan me voorstellen dat vele andere mensen misschien wel veranderen, en nog meer mensen de stap niet gaan zetten naar een groenestroomleverancier, omdat de kostprijs zal stijgen als gevolg hiervan.

Wat denkt u van de vier voorstellen van de MiNa-Raad? Hebt u plannen om die te realiseren? In het Elektriciteitsdecreet werd de mogelijkheid gecreëerd om, weliswaar tijdelijk, middelen van het Energiefonds te gebruiken om die gratis distributie voor alle stroom te financieren. Het zou dus niet alleen gaan over Vlaamse of Belgische groene stroom.

Dit is tijdelijk, omdat door een aantal andere aspecten die maatregel op zich niet optimaal is en inderdaad best wordt vervangen. Dan moet dan ook echt gebeuren. Zolang hij niet wordt vervangen, bevinden we ons in een vacuüm, zodat het investeringsklimaat ongunstig is voor de producenten van hernieuwbare energie. Ze bevinden zich in een hopeloze situatie. Dat druist in tegen de doelstellingen die Vlaanderen heeft vooropgesteld inzake hernieuwbare energie.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Glorieux, ik heb de tekst van uw interpellatieverzoek eens doorgenomen in het weekend. Ik weet dat u een boude uitspraak niet schuwt. Volgens uw tekst zou de minister op een sluike wijze streven naar een restauratie van het nucleaire tijdperk en Vlaanderen ver terug in de vorige eeuw katapulteren.

Dat heeft me ertoe aangezet om er het advies van de MiNa-Raad eens op na te slaan. Ik interpreteer dat toch wel anders. Er werd gesproken over het creëren van een stabiel decretaal en reglementair kader. Het Elektriciteitsdecreet is al 14-maal veranderd sinds de publicatie op 17 juli 2000. Naar mijn bescheiden mening betekent dit dat het decreet niet goed was voorbereid. (*Opmerkingen van de heer Eloi Glorieux*)

Nu zou alles in een paar maanden in orde moeten worden gebracht. U kunt veel willen, maar u moet redelijk zijn.

Matthijs

Als ik het goed lees, heeft de MiNa-Raad het in zijn advies van 18 november 2004 helemaal niet over het nucleair passief. Bij het punt over het creëren van een correcte marktomgeving gaat het over de evenwichtskosten die worden aangerekend omdat de elektriciteitsproductie van wind- en zonne-energie minder voorspelbaar is. U moet de MiNa-Raad dus geen woorden in de mond leggen. U maakt hier wat misbruik van het gezag van de MiNa-Raad.

De twee volgende punten, namelijk het bevorderen van een structurele vraag bij de klanten en het creëren van een contractuele marktaanvraag, zijn volgens de MiNa-Raad pas aan de orde indien de twee voorgaande punten niet zouden volstaan om het aandeel van die groene energie te vergroten.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zou me graag willen aansluiten bij de vraag van de heer Glorieux. Ik had die vraag trouwens al gesteld naar aanleiding van de bespreking van het voortgangsrapport inzake het klimaatbeleid.

Ook voor onze fractie is het van wezenlijk belang dat er alternatieven komen voor het wegvallen van de gratis stroomdistributie en dat het investeringsklimaat voor hernieuwbare energie alvast opnieuw wordt hersteld. Eergisteren ontving ik nog een rapport van Ernst & Young. Deze mensen maken periodiek een rangschikking van de meest aantrekkelijke investeringsregio's voor hernieuwbare energie. We zijn gedaald in die rangschikking, van de veertiende naar de zestiende plaats.

Minister Kris Peeters: Voor welke periode was dat?

De heer Bart Martens: Dat ging over vorig jaar.

Minister Kris Peeters: Voor er een aantal dingen werden vernietigd.

De heer Bart Martens: Dat maakt de zaak alleen nog maar erger.

Minister Kris Peeters: Als u citeert, moet u goed citeren.

De heer Bart Martens: Ik geef maar aan dat we ons op een hellend vlak bevinden. De hellingsgraad doet er momenteel niet toe. Feit is dat er een neerwaartse trend is in de aantrekkelijkheid van het investeringsklimaat in onze regio voor hernieuwbare energie. Willen we het tij doen keren, dan zijn er nieuwe maatregelen nodig.

Wat groenestroomcertificaten betreft, hoop ik dat er een alternatief in de maak is. Ik heb althans opgemaakt uit persberichten dat dit zo zou zijn. Het systeem op zich zou wel behouden blijven, maar het zou zo worden bijgeschaafd dat er wordt tegemoetgekomen aan de kritiek van de Raad van State. Er is het alternatief van de feed-in-tarieven, waarnaar de heer Glorieux, als ik me niet vergis, verwees. Daarbij is er sprake van bijvoorbeeld een minimale prijs die netbeheerders zouden moeten betalen. Voor dat alternatief hebben we echter het fiat nodig van het prijzencomité van de federale overheid. Vlaanderen kan dit niet zomaar eigenhandig opzetten. Daarom hoop ik dat het systeem van de groenestroomcertificaten overeind kan blijven, ook al omdat het niet alleen een stimulans is voor investeerders in hernieuwbare energie, maar ook de leveranciers bestraft wanneer ze zelf geen minimaal aandeel aan groene stroom produceren. Zij moeten bij wijze van spreken groenestroomcertificaten kopen van anderen. Ze worden financieel verantwoordelijk gesteld voor het tot stand komen van voldoende initiatieven op het vlak van groene stroom. Dat laatste aspect gaat verloren bij het toepassen van een feed-in-tarief. Ik hoop dus dat de kritiek van de Raad van State kan worden opgevangen.

Ik ben geen jurist. Ik begrijp dit arrest niet goed. Hier stelt de Raad van State dat het Vlaamse systeem van groenestroomcertificaten ingaat tegen de Belgische economisch-monetaire unie. Toen het ging over biodiesel, wat toch neerkomt op louter productnormering en -beleid, zei de Raad van State echter het tegendeel. De raad oordeelde toen dat het niet aan de federale overheid, maar aan de gewesten is om uit te maken wat het minimale percentage biodiesel in brandstoffen zou moeten zijn.

Ik hoop dat u creatief genoeg zult zijn om het systeem van groenestroomcertificaten zo aan te passen dat er wordt tegemoetgekomen aan de kritiek van de Raad van State, zonder het kind met het badwater weg te gooien en dit systeem aan de kant te zetten.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, u weet dat een aantal bedrijven die fotovoltaïsche zonnepanelen en dergelijke maken, zich verenigd hebben in een vereniging met als naam Generaties. In de persmededeling die ze terzake verstrekten, vragen ze dat de overheid goede randvoorwaarden zou scheppen. Dat sluit wat aan bij wat de heer Glorieux zei over dat bedrijf in Tienen. Misschien zou u deze mensen eens kunnen ontvangen en hun vragen wat ze nu precies willen van de regionale en de federale overheid.

Bij de aanbeveling van het creëren van een contractuele marktomgeving lees ik dat de MiNa-Raad voorstelt dat de distributienetbeheerder de groene stroom die op zijn net wordt geplaatst aan een minimumtarief zou aankopen. Dan moet men echter ook onderzoeken wat de weerslag is op de reeds zeer magere dividenden die de gemeenten krijgen. De lokale besturen zouden immers nog iets meer verliezen van die dividenden.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Glorieux, uw vraag over de schorsing door het arrest van de Raad van State van 23 december 2004, handelt specifiek over de groenestroomcertificaten.

Uw vraag dateert van 20 januari 2005. Op 21 januari werd een antwoord geformuleerd en goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dit gebeurde, terecht, op vrij korte termijn. We doen er alles aan om de inleveringsperiode van 31 maart 2005 overeind te houden.

Het gaat over een schorsing, maar zij heeft wel heel wat commotie veroorzaakt. In artikel 15 van het Electriciteitsdecreet, dat door de Raad van State werd geïnterpreteerd, schrappen we de bijzin 'of in gebieden zoals bedoeld in artikel 6 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt'. Er werd een nieuw artikel 15, paragraaf 1 – zonder die bijzin – goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het ontwerpbesluit werd voor advies aan de VREG, de SERV en de MiNa-Raad overgemaakt.

Ik hoop dat we door deze snelle ingreep de inleveringsronde van 31 maart 2005 voor de groenestroomcertificaten overeind houden. Aangezien ook in artikel 25 van het Electriciteitsdecreet een

bepaling staat, zal de schorsing geen grote impact hebben voor de certificaten. Op basis van het Electriciteitsdecreet hebben we voldoende bepalingen om het geschorste artikel 15 op dezelfde manier in te vullen. Ik denk dat ik niet sneller kon antwoorden.

Op 1 oktober 2004 heeft de Vlaamse Regering me gelast om 'in overleg met de sector de juridische en de praktische belemmeringen die zich kunnen voordoen bij het in het Vlaamse Gewest opwekken van groene stroom, in kaart te brengen en, in samenspraak met de bevoegde ministers, voorstellen voor te bereiden om op termijn deze belemmeringen ongedaan te maken'. Op 10 december heeft de Vlaamse Regering me gelast tegen juni 2005 een document ter goedkeuring voor te leggen. De opdracht is geen compensatie voor de afschaffing van de gratis distributie van groene stroom, maar is ter ondersteuning van de productie van groene stroom. Al die juridische en praktische belemmeringen zijn niet hetzelfde als compensaties, zoals ik al heb geantwoord op een vraag van de heer Martens.

Mijnheer Glorieux, het ergste wat ons kan overkomen, is dat een nieuw initiatief ook wordt onderuitgehaald. Ik formuleer geen beoordeling van de initiatieven en de uitspraken van de verschillende gerechtelijke instanties. Ik ga ervan uit dat de vorige regering dit met enige zorg heeft opgemaakt, maar we worden jammer genoeg geconfronteerd met de uitspraken.

We moeten alles doen – en ik zal hiervoor maximale inspanningen leveren – om een systeem voor te stellen dat als een rots in de branding overeind blijft, zodat we achteraf niet worden geconfronteerd met negatieve beslissingen. Als wordt gesproken over rechtszekerheid en duidelijkheid voor de markt, mag ons niet nog een negatieve uitspraak overkomen.

We werken nu met certificaten. In andere landen, Duitsland bijvoorbeeld, worden andere mechanismen gebruikt. We moeten alles eens herbekijken. Ik zeg niet dat we afstand doen van de certificaten – daar is het nu te vroeg voor –, maar ik wil wel dat we een systeem vinden dat juridisch steekhoudend is en de groenestroomproductie en de klanten die groene stroom aankopen effectief ondersteunt.

De sociale partners hebben zich over deze problematiek niet uitgesproken in het advies van de

Peeters

MiNa-Raad. Ik heb ook in het verleden al gezegd dat er interessante elementen zitten in de voorstellen van de MiNa-Raad. We zullen bekijken in welke mate we er in de definitieve regeling rekening mee kunnen houden. Er worden gesprekken gevoerd om met degelijk materiaal naar buiten te komen. Rekening houdend met alles wat op tafel ligt, onder meer het advies van de MiNa-Raad, zullen we de beste oplossing zoeken.

Mijnheer Glorieux, misschien gaat het om een vergissing van u, want er is een Energiefonds, maar er is ook een Fonds Hernieuwbare Energiebronnen. Ik weet niet welk fonds u bedoelt, maar in het Energiefonds zit 0,0 euro, zowel voor het begrotingsjaar 2004 als voor het begrotingsjaar 2005. Ik ga ervan uit dat het een vergissing is, want het Energiefonds staat niet in voor de betoelaging van hernieuwbare energiebronnen, maar voor de ondersteuning van maatregelen op het vlak van rationeel energiegebruik, inzonderheid de sociale openbare dienstverplichtingen.

Ik vermoed dat het gaat over het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen. Hier is wel wat geld ter beschikking, maar werd ik geconfronteerd met het Arbitragehof. Artikel 5 van het zgn. interpretatief decreet – indertijd was er discussie over wat een interpretatief decreet is, maar ondertussen weten alle leden dat artikel 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 7 mei 2004 houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat betreft het groenestroomcertificatensysteem, en tot interpretatie van artikel 37, §2, van hetzelfde decreet – is vernietigd, omdat het Arbitragehof stelt dat de VREG noch motiveringsplicht, noch appreciatiebevoegdheid heeft bij het opleggen van boetes. We worden geconfronteerd met het arrest van het Arbitragehof, maar ook met andere rechtsgedingen, waarbij mensen betwisten dat ze de boete moeten betalen. Als ze al betaald zijn, is de vraag of de boetes moeten worden terugbetaald. Het is niet evident deze middelen – voor zover we ze al hadden gekregen en niet moeten teruggeven – daarvoor in te zetten.

Mijnheer Glorieux, voor mij is het heel belangrijk dat we inzake groene stroom doen waartoe we ons in het regeerakkoord hebben geëngageerd. U mag

me deze vraag telkens opnieuw stellen, want dat is ook uw taak als parlementslid.

We doen al het mogelijke, zoals wordt aangetoond door de beslissing van de Vlaamse Regering van 21 januari, om tegen het zomerreces een duidelijke, nieuwe en degelijke constructie voor te stellen. We zullen niet nalaten ook de nodige initiatieven te nemen inzake het Fonds voor Hernieuwbare Energiebronnen en de daaraan verbonden boetes.

Mijnheer Martens, u verwijst naar de studie van Ernst & Young. Elke studie die ons kan helpen, is meegenomen. Ik zal deze studie opvragen.

Voor de certificaten hebben we alles gedaan om 31 maart 2005 overeind te houden. Nog voor het zomerreces zullen we een nieuwe aanpak voorstellen. Het is nu te vroeg om het over de inhoud hiervan te hebben.

Mijnheer Matthijs, u hebt terecht verwezen naar de MiNa-Raad, waarbij het belangrijk is het hele advies te lezen. De MiNa-Raad en de milieuverenigingen hebben een duidelijke stelling ingenomen. De sociale partners hebben zich niet uitgesproken.

Mijnheer Peumans, we zijn volop bezig met een informatieronde. Iedereen die ons kan helpen, zullen we hier zeker bij betrekken. U maakt zich zorgen over de minimumtarieven van de distributienetbeheerder, maar ook hieraan zal ik de nodige aandacht besteden.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, u stelt me gedeeltelijk gerust. Ik ben blij dat we het erover eens zijn dat het zeer belangrijk is dat snel compenserende maatregelen worden genomen. Deze maatregelen moeten natuurlijk ook door de sector worden gesteund, dus komen ze best in overleg met de sector tot stand.

Mijnheer de minister, ik wil nogmaals – ter attentie van de heer Matthijs – herhalen dat u niet verantwoordelijk bent voor het zwakke legistische werk van de voormalige ministers Stevaert en Bossuyt. Het is wel uw opdracht dit te corrigeren en ervoor te zorgen dat er geen vacuüm ontstaat. Op dit ogenblik is er een vacuüm gedurende drie vierden van

Glorieux

een jaar, want u stelt voorop dat tegen juni 2005 de belemmeringen in kaart zullen zijn gebracht en andere maatregelen mogelijk zijn.

De producenten zeggen dat ze op dit moment geen bankgarantie kunnen krijgen voor nieuwe investeringen en projecten. Als ze aanhalen dat de Vlaamse Regering tegen de zomer bepaalde steunmaatregelen uitwerkt, zeggen de banken natuurlijk dat de producenten op dat moment maar eens terug moeten komen. Mijnheer de minister, u hebt gelijk als u stelt dat nieuwe maatregelen goed moeten zijn, maar ik wil toch vragen om haast en spoed te combineren met goed legistiek werk.

Ook inzake het Energiefonds en het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen is er een groot probleem. Het is grotendeels een lege doos, maar het kan wel gespijsd worden, desnoods met algemene middelen. Het is een instrument dat eventueel in die tussentijd kan worden gebruikt, in afwachting van definitieve en betere maatregelen. We moeten de periode van een vacuüm, waarin alle investeringen worden gestopt, zo kort mogelijk houden.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat betreft het alternatief voor de groenestroomcertificaten verwijst u onder meer naar alternatieven in andere landen. Het enige mij bekende alternatief is het minimaal feed-in-tarief, en dat is nog altijd een tarievenbeleid.

We zijn allemaal voorstander van regionalisering. Tot nader order is dit een federale bevoegdheid en moet de CREG haar fiat geven. Ik zou niet graag hebben dat we een alternatief krijgen waarbij we volledig afhankelijk zijn van de instemming van een federale instantie zoals de CREG. Ik hoop dat we een eigen Vlaams systeem op poten kunnen houden. Wat mij betreft is het systeem van groenestroomcertificaten nog altijd zeer uniek en vooruitstrevend. Verschillende landen komen bij ons dit systeem bestuderen en bekijken. Het is ook zeer marktconform. Als het enigszins mogelijk is om het aan te passen aan de kritiek van de Raad van State, moeten we dit volgens mij doen.

Wat betreft het slecht legistiek werk van vorige legislatuur, wil ik de collega's die hun geschiede-

nis niet kennen en hier nochtans langer zitten dan ik, zeggen dat het voorontwerp van Elektriciteitsdecreet afkomstig is van voormalig minister Van Rompuy en dat tijdens vorige legislatuur dit voorontwerp, na advies van de MiNa-Raad en de SERV en na minimale aanpassingen als een ontwerp naar het parlement is gestuurd en goedgekeurd. Als het decreet slecht zou zijn voorbereid, ligt de schuld zeker niet bij de ministers Bossuyt en Stevaert. De schuld ligt echter bij de toenmalige minister van Economie, de heer Van Rompuy.

Ik denk dat het normaal is dat er bij een nieuwe wetgeving kinderziektes naar boven komen, zeker als er zo'n uniek instrument als een systeem van verhandelbare groenestroomcertificaten wordt ingevoerd. Dat gebeurt spijtig genoeg met vallen en opstaan. Misschien hadden we al vroeger een reguleringsimpactanalyse moeten hebben. Wij moeten echter geen stenen werpen naar voormalige ministers van Energie. Iedereen zal nog wel fouten maken.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Martens, ik zal zeker ook fouten maken, maar ik hou me niet bezig met het verleden. Ik denk dat we dat moeten overstijgen. Ik heb wel gezegd dat we dat systeem grondig zullen bekijken. Wat betreft warmtekrachtcertificaten en dergelijke zijn we bezig met de Europese instanties. Ik weet niet of dit systeem überhaupt kan worden aangehouden, hoe creatief het ook moge wezen. Als we dat niet kunnen afschermen en als heel België en zelfs heel Europa daarvoor in aanmerking moet komen, dan zijn we niet goed bezig. Dit kunnen we ook budgettair niet aanhouden. Ik wil hier echter niet op vooruitlopen. Ik zou graag, samen met u, een systeem hebben in Vlaanderen dat goed in elkaar steekt, waar we voldoende impact op hebben en waarbij we niet afhankelijk zijn van andere instanties.

Mijnheer Glorieux, ik val misschien in herhaling, maar ik hoop dat u samen met mij de rechtszekerheid en de ondersteuning zeer belangrijk vindt. Dan moeten we ook met een goede oplossing komen en dat vraagt wat tijd. Wat de middelen betreft: we hebben juist een zware begrotingsbespreking achter de rug, waar elke euro vijfmaal is omgedraaid. U hebt ook kritiek op besparingen op andere posten. Het is niet zo evident om plots enkele miljoenen euro's boven te halen. Laat ons ervan uitgaan dat we hier nog voor het zomerreces een zeer interessant debat kunnen voeren over een

Peeters

definitieve en duurzame oplossing voor de groene stroom.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer Martens, ik heb niemand beschuldigd. De vorige regering heeft het decreet bekrachtigd en ondertussen is het al veertien keer aangepast. Ze had tijdens de voorbereiding de nodige correcties moeten aanbrengen. Ik heb geen enkele naam van een minister of wie dan ook genoemd, ik heb gezegd dat het decreet verschillende malen is gewijzigd. We moeten niet verwachten dat dit een stabiel kader schept. Het moet grondig worden bekeken. Dat was de betekenis van mijn woorden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veiligheid voor fietsers en voetgangers tijdens werken aan gewestwegen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veiligheid voor fietsers en voetgangers tijdens werken aan gewestwegen.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb een korte vraag over de verkeersveiligheid op werven van openbare werken. Niemand betwist dat werken op openbare wegen noodzakelijk zijn, maar ze brengen soms wel gevaaren met zich mee. Ze hebben ook gevolgen voor de verkeersveiligheid. Een nieuwe verkeerssituatie is vaak onoverzichtelijk voor de weggebruiker en het werfverkeer op zich kan risico's meebrengen.

Een aantal jammerlijke voorbeelden hebben zich voorgedaan tijdens de werken aan de Antwerpse Leien. De verkeerssituatie is er behoorlijk onoverzichtelijk en op een aantal plekken bijzonder gevaarlijk, namelijk daar waar veel fietsers komen of vlakbij scholen.

Ik geef een concreet voorbeeld. Op 21 december is er een fietsster aangereden door een werfvrachtwagen. Het ging blijkbaar om een klassiek dodehoekongeval. De maatregelen die in de overeenkomst met de aannemer staan, schrijven echter voor dat de vrachtwagens moeten zijn uitgerust met dodehoekspiegels.

Mijnheer de minister, welke maatregelen worden er genomen bij openbare werken aan gewestwegen om de verkeersveiligheid te garanderen en aan maximale risicobeheersing te doen? Ik verwees er al naar dat de contracten met aannemers een aantal bepalingen op vlak van veiligheid bevatten. Wordt er voldoende toegezien op de effectieve toepassing van deze maatregelen? Wordt er ook voorzien in speciale maatregelen op die plekken waar heel veel zwakke weggebruikers komen, zoals bijvoorbeeld in de buurt van scholen? Hoe wilt u in de toekomst vermijden dat dergelijke ongevallen zich voordoen? Ik weet dat het niet mogelijk is om een absolute veiligheid te garanderen maar we moeten wel maximale inspanningen doen om dergelijke risico's onder controle te houden. Ik geef u het voorbeeld dat er aan kruispunten wordt gewerkt. Ze blijven dan half afgewerkt liggen en er wordt al gestart aan een volgend kruispunt, dat ook weer half afgewerkt blijft liggen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mevrouw Berx, ik stamp een open deur in wanneer ik zeg dat iedereen, en zeker de minister van Openbare Werken, zeer bezorgd is voor de veiligheid bij openbare werken. Openbare werken zijn per definitie werken die de veiligheid wat in gevaar kunnen brengen. Ik heb hier op papier een aantal elementen staan waaruit blijkt dat we die inspanningen doen. Ik zal u dit overmaken. De gegevens hebben betrekking op het standaardbestek 250, een signalisatieplan enzovoort. Van belang is dat zo'n signalisatieplan wordt goedgekeurd door de burgemeester.

Elk ongeval bij dergelijke werken is een ongeval te veel. We moeten maximale inspanningen doen om dit te voorkomen. Het ongeval op de Leien is ons bekend. Mijn kabinet heeft erop aangedrongen de nodige zorg te besteden aan de veiligheid op de Leien en alle andere openbare werken. Alles moet worden gedaan wat betreft signalisatie, bestekken enzovoort om de veiligheid van iedereen, en zeker de zwakke weggebruiker, te maximaliseren.

Peeters

U vraagt naar toezicht op de veiligheidsmaatregelen. Elke aannemer of leverancier die werken uitvoert of leveringen verricht op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen moet zijn uitgerust met een zichtverbeterend systeem, dus ook de zogenaamde dodehoekspiegel of -camera. Dit moet worden gecontroleerd door de werftoezichter en de werfleider. Tevens stellen veiligheidscoördinatoren tijdens de ontwerpfase een veiligheids- en gezondheidsplan op. Er bestaan heel wat instrumenten, maar de vraag is of dit systeem werkt op het terrein en of er voldoende aandacht aan wordt gegeven.

In mijn beleidsnota Openbare Werken wordt de nodige nadruk gelegd op minder-hindermaatregelen en veiligheid. Ik zal dit de volgende weken en maanden blijven benadrukken. Een ongeval, en er is zelfs sprake van een dodelijk ongeval, kan niet. Er is op die bewuste vrijdag geprotesteerd. Ik ben hier zeer gevoelig voor, en ik ben niet de enige. Als minister van Openbare Werken beschik ik wel over heel wat instrumenten en we moeten nagaan of die goed werken.

U vraagt naar bijkomende maatregelen op specifieke plaatsen zoals in de buurt van scholen. Op die plaatsen worden inderdaad bijkomende maatregelen getroffen ter bescherming van de zwakke weggebruikers. Voorbeelden zijn hekken die verschillende weggebruikers fysisch van elkaar scheiden, een aanpassing van de lichtenregeling en de belijning enzovoort.

Ondanks deze grote inspanningen om de veiligheid op de werf te verzekeren en deze bijkomende maatregelen te nemen, stel ik spijtig genoeg samen met u vast dat er toch nog ongevallen gebeuren. Natuurlijk is ook het menselijk falen een factor waar we rekening mee moeten houden.

U vraagt of we in de toekomst hier verder de nodige zorg aan zullen besteden. Dat is evident. In de beleidsnota ontwikkelen we verder initiatieven in het kader van de minder-hindermaatregelen. Het is zeker mijn betrachting, en niet van mij alleen, om het aantal ongevallen tot een minimum te herleiden bij dergelijke openbare werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Freddy Van Gaever treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het standpunt van de Vlaamse Regering over de fors stijgende elektriciteitsrekening voor alle Vlaamse gezinnen, door de doorrekening van de Elia-heffing aan de Vlaamse consumenten, en over de betaling van 21 percent BTW hierop aan de Belgische schatkist

Vraag om uitleg van de heer Marc van den Abeelen tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van de Elia-heffing

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Verreycken tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het standpunt van de Vlaamse Regering over de fors stijgende elektriciteitsrekening voor alle Vlaamse gezinnen, door de doorrekening van de Elia-heffing aan de Vlaamse consumenten, en over de betaling van 21 percent BTW hierop aan de Belgische schatkist, en van de heer van den Abeelen tot minister Peeters, over het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van de Elia-heffing.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zou het graag hebben over de Elia-heffing, een woord dat wellicht bij velen lange tijd onbekend is geweest maar waarvoor de openbare belangstelling toeneemt naarmate duidelijk wordt wat de enorme impact zal zijn voor zowel de Vlaamse gezinnen als de bedrijven. Wat mij persoonlijk het meest interesseert, is het aspect heffing. We spreken over een nieuwe taks. In navolging van de recent ingevoerde riooltaks, is het passend te spreken over een elektriciteitstaks. Volgens schattingen van een aantal instellingen zal die oplopen tot minstens 100 euro per gezin in Vlaanderen via een stijging van de elektriciteitsfactuur.

Hieromtrent zijn er een aantal juridische vragen te formuleren over de manier waarop de hele constructie is opgezet. Zo kondigde Unizo reeds aan

Verreycken

de hele regeling te zullen aanvechten bij het Arbitragehof.

De achtergrond van deze problematiek is intussen bekend. Er is een vrijmaking van de energiemarkt gebeurd onder Europese druk. In Vlaanderen is de vrijmaking een heel pak sneller doorgevoerd dan in andere regio's van het land. Er is een wijziging geweest van de elektriciteitswet en er is een KB op komst. Dat KB is zeer belangrijk want het legt de bal in het kamp van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering moet een standpunt innemen over het federale KB. Dit standpunt zal bepalen hoe snel de Vlaamse gezinnen onderworpen zullen worden aan de nieuwe elektriciteitsbelasting.

Mijnheer de minister, toen deze vraag werd ingediend, wist ik nog niet dat u aan de federale overheid hebt gevraagd om u iets meer inzicht te geven over de implicaties van het KB. Als ik de krantenberichten mag geloven, heeft ze de bal opnieuw naar u doorgespeeld. Ze stelt dat alles al is gezegd en bestudeerd. U moet nu maar zelf een standpunt innemen, besluit ze.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal vragen over de Elia-heffing. Bent u het samen met mij eens dat de stijging van de kostprijs door het invoeren van de Elia-heffing moet worden gecompenseerd door een daling van de verbruiksprijs van de elektriciteit? Bij de vrijmaking van de markt zouden we dat toch mogen verwachten.

Ik heb me in deze altijd laten leiden door de ultraliberalen, die steeds hebben gezegd dat bij een vrijmaking van de markt de prijs voor de consument zal dalen. Als het over de elektriciteit gaat, is dat blijkbaar niet het geval. Als nu blijkt dat die vrijmaking leidt tot een stijging van de prijs, moet er worden gezorgd voor compenserende maatregelen. De Vlaamse gezinnen mogen daar niet de dupe van zijn.

Als de vrijmaking van de markt heeft gezorgd voor winsten voor de elektriciteitssector, waar zijn die dan terechtgekomen? Vanuit verschillende kanten wordt me gezegd dat het in feite de voormalige monopoliehouder Electrabel is die met het grootste deel van de winsten aan de haal is gegaan. Klopt dat? Indien ja, moeten we er dan niet voor zorgen dat we van de federale overheid eisen dat daarvan

een deel wordt teruggestort, zodat de Vlaamse gezinnen niet opnieuw de rekening moeten betalen?

Denkt u dat er, na het invoeren van de riooltaks, in Vlaanderen nog ruimte is voor een verhoging van de fiscale druk? Ik meen dat dit niet het geval is. De federale overheid zou van plan zijn om de leveranciers te vragen om de Elia-heffing te innen met terugwerkende kracht tot in 2004. Hoe staat het met die constructie? Dit zou een aantal grote problemen met zich meebrengen. Sommige gezinnen hebben van de vrijmaking gebruik gemaakt om van leverancier te veranderen. Het wordt een gigantische taak om uit te rekenen wie die heffing moet gaan innen bij welk gezin. Daarnaast zijn er nog de juridische vragen die men zich kan stellen in verband met de retroactiviteit van de constructie.

Welk standpunt neemt u in ten aanzien van het voorgelegde KB? Het zal met zekerheid leiden tot een stijging van de elektriciteitsfactuur voor zowel de gezinnen als de bedrijven. Welk standpunt zal de regering innemen inzake het voornemen van de federale regering om op die belasting 21 percent BTW te heffen? Dit zou impliceren dat ze belasting zou heffen op een belasting. Dit is vanuit juridisch oogpunt moeilijk te verantwoorden.

Ik stel met enige belangstelling vast dat een eminent lid van de VLD ervoor zal pleiten om het KB zo snel mogelijk goed te keuren en dus zo snel mogelijk een belastingverhoging in te voeren. Ik neem daar akte van. Ik vraag u om zo lang mogelijk te wachten met het goedkeuren van dit KB om zo te vermijden dat de belastingen verhogen. Wat mij betreft mag u ermee wachten tot in de eeuwigheid.

Als er wordt gesteld dat de gemeenten compensaties moeten krijgen, dan heb ik daar begrip voor. Ze moeten die echter niet krijgen via een Elia-taks op de elektriciteitsfactuur van de Vlamingen. Er moet worden gezocht naar andere mogelijkheden.

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, blijkbaar heb ik een vraag gesteld die de heer Verreycken enigszins ontstemt. Mijnheer Verreycken, ik heb voor deze vraag al afstand moeten doen van de voorzittersstoel. Daarbij komt nu nog dat ik in deze aangelegenheid spreek als burgemeester, als

van den Abeelen

verdediger van het gemeentelijk belang. U moet me hierin dus steunen. (*Gelach*)

Mijnheer de minister, ik zou graag van u vernemen waar u naartoe wilt. Ik geloof nog altijd in het principe 'pacta sunt servanda'. Er werden de gemeenten veel beloften gedaan. Mijnheer Verreycken, ik spreek me niet uit over de manier waarop. Ik stel enkel vast dat in het Overlegcomité blijkbaar in 2003 een beslissing werd getroffen, die in de programmawet van 26 december werd opgenomen. Daardoor is er nu een wettelijke basis om die heffing in te voeren.

De federale overheid heeft het zich wel gemakkelijk gemaakt door de zaak door te schuiven naar de gewesten. Het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zullen een en ander niet doen, want de sector is daar nog niet geliberaliseerd. Indien deze twee gewesten dat wel hadden gedaan, zouden ze twee keer langs de kassa passeren – van hun kant zou dat nog enigszins verdedigbaar zijn.

Mijnheer de minister, tenzij u me tegenspreekt, heeft Vlaanderen nog geen eensluitend advies uitgebracht over het feit of het gewest gebruik wenst te maken van de gedeeltelijke of volledige vrijstelling. Ik heb vernomen dat u zou gevraagd hebben te berekenen welke inkomsten de gemeenten zouden moeten derven.

Indien het fonds totstandkomt, hoe wordt het beschikbare bedrag dan verdeeld: recht evenredig met het verlies aan inkomsten per gemeente of aan het verbruik per gemeente? Zal het afhangen van de financiële draagkracht of van de criteria van het Gemeentefonds? Als dat laatste het geval is, zijn we opnieuw verder van huis. Zuinige bestuurders worden dan niet beloond, potverteeders wel. Dat is echter een andere discussie.

Mijnheer de minister, indien de beslissing nog niet is genomen, denkt u dan binnenkort aan minister Verwilghen een voorstel of antwoord te kunnen geven? Klopt het dat u een berekening hebt laten uitvoeren over de compensatie per gemeente? Denkt u dat het realistisch is dat te doen binnen de krappe tijdsspanne die ons wordt gegund? U weet ook dat het moeilijk is gemeentebegrotingen af te sluiten, want er moet rekening worden gehouden met de meerjarenplanning. Daarnaast zijn er de verschillende tegenstrijdige berichten van opeenvolgende

ministers van Binnenlandse Aangelegenheden. We verwachten ook betalingen tegen 15 februari 2005, want gemeenten hebben een liquiditeitspositie. Tijd om veel te studeren of veel te vragen is er niet. Zal het geld op de rekening staan? Welke timing stelt u voorop voor de toepassing? Overweegt u om een aantal bedrijven, personen of gebruikers gedeeltelijk of volledig vrij te stellen?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, van zodra ik wist dat deze vragen aan bod zouden komen, heb ik het dossier over de Elia-heffing opgediept. Ik heb een korte samenvatting gemaakt van wat er allemaal is gebeurd en wat er verkeerd is gelopen. Hieruit blijkt dat de federale overheid geklungeld heeft. Ze heeft allerlei beloften gedaan, maar tot op vandaag nog niets gerealiseerd.

Het mooiste artikel dat ik heb teruggevonden, stond in De Gemeente, een uitgave van de VVSG, van augustus-september 2000. Dit tijdschrift bevatte een dubbelinterview met enerzijds toenmalig minister van Energie Stevaert en toenmalig staatssecretaris van Energie Deleuze anderzijds. De interviewer vroeg aan minister Stevaert: 'Cruciaal in het hele verhaal is uiteraard de invloed van de liberalisering op de gemeentefinanciën. In de pers circuleren schattingen dat de minderontvangsten tot 25 percent kunnen oplopen. Hebben de ministers zelf al een becijfering gemaakt?'. Minister Stevaert antwoordde daarop: 'Het is uiteraard niet de bedoeling dat de gemeenten zouden verarmen, want dan kunnen ze hun sociale functie niet langer vervullen. De financiële effecten van de gemeenten zijn dus een belangrijke bekommernis'. De titel van het artikel luidt: 'Liberaliseren en daardoor gemeenten verarmen, is asociaal'. Dat is een uitspraak van formaat.

Mijnheer de minister, als ik als burgemeester iets wil veranderen, stap ik naar de gemeenteraad met een voorstel. In de kortste keren is de zaak geregeld. Op 8 oktober 2002 heeft premier Verhofstadt in de beleidsverklaring aangekondigd dat de gemeenten compensaties zouden krijgen via de Elia-heffing. Op 23 oktober 2002 keurde de federale minister-raad het voorontwerp van programmawet goed. Hierin was een artikel opgenomen om de federale regering de mogelijkheid te geven een heffing in te voeren. Op 2 december 2002 besliste toenmalig minister van Binnenlandse Aangelegenheden Van Grembergen een omzendbrief te schrijven naar de

Verfaillie

gemeenten. Daarin stond dat die middelen mochten worden ingeschreven in de begroting van 2003. Er was blijkbaar geen probleem.

Op 9 april 2003 liet de heer Deleuze weten dat voor hem de zaak afgerond was en dat er geen probleem meer was. In het regeerakkoord van de federale regering dat werd afgesloten na de verkiezingen van 2003 – een creatief en solidair België – staat duidelijk: ‘Teneinde de inkomsten van de gemeenten veilig te stellen, zal in overleg met de gewesten een oplossing uitgewerkt worden om uitvoering te geven aan artikel 431 van de wet van 24 december 2002’.

De processie van Echternach vervolgt echter haar weg. Op 18 juli 2003 stuurde de minister van Binnenlandse Aangelegenheden opnieuw een brief, waarin hij bevestigde dat het bedrag inderdaad mag worden opgenomen in de begroting. Tot op vandaag is er echter nog steeds niets veranderd. Op 19 december 2003 keurde de federale ministerraad een voorontwerp van bijzondere wet goed betreffende de compensatie van de inkomstenverliezen ten gevolge van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Als dat niet met de voeten spelen is van de gemeenten, dan weet ik het niet meer!

Ik heb ook eens de cijfers naast elkaar gelegd. De Vlaamse steden en gemeenten verliezen in 2004 gemiddeld 65 percent van de inkomsten ten opzichte van 2002. Voor gas en elektriciteit samen gaat het om 350 miljoen euro. De compensatie zou maximaal 172 miljoen euro bedragen.

In Brussel en Wallonië is de markt nog niet geliberaliseerd. De minderinkomsten voor deze gewesten in de toekomst zullen veel minder zwaar doorwegen, want hun manier van subsidiëring is helemaal anders. In de toekomst ontvangt Wallonië 50 miljoen minder, voor Brussel is dat ongeveer 10 miljoen euro.

Het gaat eigenlijk om een Vlaams probleem. Indien de Waalse gemeenten te kampen hadden met hetzelfde probleem, vraag ik me af of de federale regering ook hetzelfde slecht werk zou hebben afgeleverd. Misschien zou ze dan sneller en efficiënter zijn opgetreden.

Indien de Elia-heffing effectief wordt doorgevoerd, passeert de federale regering nog eens langs

de kassa om BTW te heffen op die belasting. Het bedrag wordt geraamd op 35,7 miljoen euro. Door de liberalisering kan ze ook vennootschapsbelasting heffen. Dit zal de federale overheid nog eens 40 à 50 miljoen euro extra opleveren. In totaal gaat het om 85,7 miljoen extra.

In de krant las ik dan dat minister Verwilghen, ook een West-Vlaming, aankondigt voor te zullen stellen de BTW op elektriciteit van 21 percent tot 6 percent te reduceren. Dit zou de federale schatkist ongeveer 850 miljoen euro per jaar kosten. Ik stel dus vast dat de federale overheid vandaag blijkbaar geld te veel heeft, terwijl de gemeenten bijna doodbloeden omdat ze geen geld meer hebben.

Het is verkeerd om de zwartepiet door te schuiven van de federale naar de Vlaamse overheid. Uit diverse vergaderingen – de minister kan terzake wellicht bijkomende toelichting verschaffen – blijkt immers dat de federale overheid vandaag haar huiswerk nog altijd niet af heeft. Ze moet nog steeds een aantal stappen zetten voor dit dossier bij de Vlaamse Regering kan terechtkomen.

De Elia-heffing staat er inderdaad in, maar vanaf 2007 zullen ze die heffing halveren en vanaf 2010 verdwijnt ze helemaal. Waar moeten de gemeenten vanaf dan hun geld halen? De federale minister stelt dat het Gemeentefonds dan maar met 100 miljoen euro moet worden opgetrokken, maar hij kan de Vlaamse overheid geen verplichtingen opleggen.

In dit dossier is er al zoveel beloofd aan de gemeenten. Tot op heden hebben de gemeenten echter nog altijd geen euro ontvangen. Dit is een voorbeeld van hoe men een land niet moet besturen. Ik weet niet waar dit heen gaat, maar ik ben zeer realistisch geworden. Ik hecht nog maar weinig geloof aan de verklaringen van federale politici wat dit betreft. Ik geloof alleen nog maar in de Vlaamse overheid.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, vorig jaar heeft mijn gemeente, net als de 307 andere gemeenten, op 27 augustus 2004 een omzendbrief gekregen, met daarin een heel interessant hoofdstuk over de Elia-heffing. Als lokaal bestuur moeten we altijd luisteren naar de minister. Hij verzocht ons twee dingen in te schrijven in ons budget, namelijk in de acht twaalfden voor 2004 en

Peumans

tot onze grote vreugde ook in de twaalf twaalfden voor 2005. Terzake werden er allerlei ramingen gemaakt. Onze distributienetbeheerder, de zuivere intercommunale Interelectra, heeft de nodige cijfers meegedeeld. We hebben dat dus keurig en gezagsgetrouw gedaan. We hebben tijdig onze begroting ingediend. We hebben geen voorlopige twaalfden moeten vragen.

Mijnheer Martens, we moeten eens bekijken waar de soapreeks die zich ontwikkelt, is begonnen. Ik vind het mooi hoe de heer Verfaillie de sterke uitspraken aanhaalde die vanwege de Vlaamse Regering werden gedaan door de voormalige ministers van Energie over de liberalisering van de energiemarkt. Als u dat naleest, zal uw mond openvallen van verbazing. Het manna zou uit de hemel komen vallen. De stroom zou veel goedkoper worden voor de burger. Dezelfde mensen die dat toen naar voren brachten vanuit hun progressieve ideologie, hadden het natuurlijk nooit over de erg hoge kostprijs van de stroom die in dit land nog steeds wordt geproduceerd door Electrabel. Zolang ik hier het woord mag nemen, zal ik dat blijven zeggen. Er zijn geen grotere winsteijfers. Iedereen praat altijd over de prijs die we voor de stroom betalen, maar nooit heeft iemand het over de productiekosten van de stroom. Die kostprijs is veel te duur in vergelijking met het buitenland.

Men kan zeggen wat men wil, maar die hele liberalisering is verkeerd in gang gezet. De Walen, snugger als ze zijn, hebben besloten de kat uit de boom te kijken. Ze keken erop toe hoe de Vlamingen heiliger dan de paus wilden zijn. Mijnheer de minister, ik volg de Waalse politiek vrij nauwgezet. U moet dat niet verkeerd opvatten, maar de Waalse regering is in het algemeen veel beter voor de gemeenten dan de Vlaamse, die een slechte betaler is.

In de nasleep van de liberalisering zijn de gemeenten echt voor de gek gehouden.

Naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota Energie had ik u ook al gevraagd, net als de heer Verreycken dat daarnet deed, waar de dividenden van de gemeenten nu naartoe zijn gegaan. Ik wacht nog steeds op een antwoord. Zijn die dividenden in een bodemloze put terechtgekomen? In mijn gemeenten is er sprake van een halvering van de dividenden, van 45 miljoen frank tot maxi-

maal 16 à 20 miljoen frank. Voor ons is dat een ernstige adering. We zijn natuurlijk niet zo rijk als Aartselaar, mijnheer van den Abeelen, we moeten ons geld bij elkaar harken. Net zoals veel platelandsgemeenten hebben we geen bedrijven.

We hebben die omzendbrief van minister Keulen toegepast, maar ik vrees dat hij binnenkort een nieuwe omzendbrief zal moeten sturen die stelt dat de vorige achterhaald is. In Lokaal, het overigens zeer goed uitgegeven blad van de VVSG, las ik dat federaal minister Dewael heeft meegedeeld dat hij in het vervolg elk jaar zal onderzoeken wat de weerslag van maatregelen op de gemeenten is. We kunnen hem hier niet interpellieren, maar federaal minister Verwilghen doet net het tegenovergestelde. Hij weigert trouwens elk overleg terzake met de VVSG. Dat vind ik jammer.

Mijnheer de minister, ik hoop niet dat u nog enige connectie hebt met Unizo, maar ik verneem nu dat onder meer Unizo, Fedechem en Agoria via het Arbitragehof een juridische strijd willen voeren, daar het gelijkheidsbeginsel zou zijn geschonden. Minister Verwilghen vroeg een dringend advies over een ontwerp van koninklijk besluit bij de Raad van State. Dat moest binnen de 5 dagen worden geleverd, maar vervolgens is dat ontwerp 5 maanden blijven liggen. Niet alleen werd zo de Raad van State voor de gek gehouden, maar ook qua rechtsgelijkheid blijkt dit niet te kloppen. Hoe ver staat het nu met het koninklijk besluit dat de verdeling van de opbrengst van de Elia-heffing tussen de gemeenten moet regelen?

Dan heb ik nog een vraag die enigszins samenhangt met mijn vroegere bezigheden. Ik heb gezien dat de beheerders van de spoorwegnetten kunnen genieten van een gunstmaatregel. Als zeer grote afnemers van stroom zouden zij een volledige vrijstelling krijgen. Tussen haakjes, ook bij de spoorwegen is het leveren van stroom onderhevig gemaakt aan concurrentie. Het resultaat was dat de stroom voor hen duurder is dan vóór de liberalisering. De Lijn is ook een afnemer van stroom – zij het in veel mindere mate dan de spoorwegen – met de tramnetten aan de kust, Antwerpen en Gent. Kan deze instelling ook niet in aanmerking komen voor een dergelijke vrijstelling?

Mijnheer de minister, ik vrees dat we de Elia-heffing voor 2005 kunnen vergeten.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik wil hier niet de grote verdediger van liberalisering spelen. Toch wijst een objectieve evaluatie door de VREG, die de prijzen systematisch volgt, uit dat de snellere liberalisering in Vlaanderen een ontegensprekelijk neerwaartse druk op de prijzen heeft uitgeoefend voor gezinnen en KMO's. Sinds de vrijmaking zijn de prijzen van de standaardleveranciers inderdaad nog gestegen in Vlaanderen, maar veel minder sterk dan de productiekosten, dus de brandstoffen op de internationale energiemarkten, en alszins veel minder sterk dan de prijzen in Wallonië, waar de markt nog niet is vrijgemaakt.

De inkomsten voor de gemeenten zijn inderdaad gedaald. Ik weet niet in welke mate de prijsdaling voor de consument opweegt tegen de door de lokale besturen gedeerde inkomsten, maar zeggen dat er voor de gezinnen niets veranderd is, klopt niet. De gezinnen betalen minder voor hun stroom in Vlaanderen dan in Wallonië, zeker als ze van leverancier veranderen. Wie van leverancier verandert, komt immers altijd goedkoper uit in vergelijking met het prijzniveau van 1 juli 2003, toen de markt in Vlaanderen is vrijgemaakt. Dat blijkt uit de VREG-rapporten.

Niemand betwist dat er een compensatie moet komen voor de gedeerde inkomsten van de lokale besturen, er zijn alleen niet zoveel mogelijkheden. Ik spreek me niet uit over het getalm van de federale overheid. Wel is het zo dat de functioneel bevoegde minister, die hier aanwezig is, op een bepaald ogenblik heeft verklaard geen vragende partij te zijn voor die Elia-heffing. Voor hem hoefde dit niet en kon er worden geleefd met alternatieven. Waarom zou de federale overheid hier dan nog werk van maken als het enige geweest dat op voorhand had verklaard hier gebruik van te zullen maken, vervolgens verklaart dat het net zo goed iets anders mag zijn, dat het eigenlijk principieel tegen die heffing is en dat dit zeker niet met terugwerkende kracht mag gebeuren? Wie verklaart dat hij een alternatief wil, moet dan minstens eerlijkheid betonen om ruimte vrij te maken binnen zijn begroting voor dat alternatief. Dat is er niet, en dus moet hij met een eigen alternatief voor de dag komen.

De heer Jan Verfaillie: Dat was het BTW-compensatiefonds. U moet eerlijk zijn.

De heer Bart Martens: Daar was geen federale

meerderheid voor. Als u in het Vlaams Parlement oppositie voert tegen het federale beleid, dan kan ik dat ook tegen de federale oppositie.

De heer Jan Verfaillie: Minister Peeters heeft enkele maanden geleden gezegd dat de Elia-heffing niet de ideale vorm van compensatie voor de gemeenten was. Hij vond een BTW-compensatiefonds een veel betere manier van compenseren. De gemeenten betalen vandaag immers miljoenen euro's. De leden hier die een lokaal mandaat bekleden, weten dit wel.

De heer Bart Martens: U moet geen alternatief naar voren schuiven dat er geen is. Op federaal vlak is er geen meerderheid voor. Zelfs indien wij in het federale parlement zouden instemmen met dit fonds, dan nog komt het er niet. Dit voorstel werd met een verpletterende meerderheid afgewezen in de Kamer en de Senaat.

Er moet een keuze worden gemaakt: ofwel wordt gebruik gemaakt van die Elia-heffing, desnoods met wat modulatie, ofwel wordt werk gemaakt van een alternatief. Maar dan moet men ook zo correct zijn om op Vlaams niveau een alternatief voor te leggen dat werkbaar en snel te operationaliseren is en waarvoor budgettaire middelen voorhanden zijn.

De heer Jan Peumans: Het is wel de federale regering die de gemeenten zwakker heeft gemaakt door te zeggen dat ze een compensatie zouden krijgen.

De heer Bart Martens: Niemand is daar tegen gekant. Alles stond in de steigers om in die compensatie te voorzien, zij het met terugwerkende kracht.

Er zijn niet zo veel mogelijkheden om te voorzien in alternatieve inkomsten. Als men tegen een heffing op de gebruiker is, dan is men voor een heffing die moet worden betaald door de belastingbetaler. Verkiezen we dat de gemeenten of de gewestelijke overheid de belastingen verhogen en zo de arbeidskosten nog doen toenemen, of laten we de gebruiker betalen? In het jongste MIRA-T-rapport werd nagegaan wat de inkomsten zijn van de heffingen op elektriciteit, vergeleken met de externe milieukosten die worden veroorzaakt door de productie van die elektriciteit. Daaruit bleek dat voor de grootverbruikers alle inkomsten, inclusief de BTW, nog niet eens de helft van de kosten van de veroorzaakte milieuschade konden dekken. Zowel

Martens

vanuit economisch als vanuit ecologisch oogpunt en vanuit het oogpunt van energierationalisatie zijn er dus sterke argumenten om niet de belastingbetaler opnieuw te laten opdraaien voor de kosten, maar wel de gebruiker.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Het is duidelijk dat de gemeenten in de problemen komen, en dat daarvoor een oplossing moet worden gevonden. De vraag is of de Elia-heffing daar onder de huidige voorwaarden het beste instrument toe is.

De heer Martens heeft gelijk dat de liberalisering wel degelijk tot een prijsdaling heeft geleid, zeker voor die gezinnen die bewust kiezen voor een andere stroomleverancier, maar ook bij de KMO's. Het is echter evenzeer zo dat die prijs nog veel meer had kunnen dalen in die vrije energiemarkt indien die markt op productieniveau ook was vrijgemaakt. We komen daarmee terug op het punt van de heer Peumans. Er is het obstakel van Electrabel, dat nog steeds een groot monopolie heeft inzake productie en een belangrijke rem is op een verdere daling van de prijzen. Alle analisten zijn het daarover eens.

Als toch een Elia-heffing wordt ingevoerd die vooral wordt doorgerekend aan de gezinnen en de kleine ondernemers, terwijl de grote verbruikers worden vrijgesteld, lijkt het me beter tegelijkertijd te zorgen voor de vrijmaking van de markt op productieniveau. Hierdoor daalt de prijs, en is er ruimte om extra belastingen – want daar komt het op neer – op te leggen voor de gezinnen en de kleine ondernemers.

Ik ga akkoord met een Elia-heffing, maar daar moeten andere maatregelen tegenover staan, namelijk Electrabel dwingen een substantieel deel van de productiecapaciteit op korte termijn te veilen, zodat ook hier de vrije markt speelt en de productieprijzen drastisch zal dalen.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, inzake de Elia-heffing beschikken we al over pakken literatuur, ook uit de vorige legislatuur.

Bij de start van de liberalisering van de gas- en elektriciteitsmarkt was duidelijk dat de dividendenstroom naar de gemeenten grotendeels zou opdrogen. Sommigen hebben toen gezegd dat dit geen probleem is, aangezien het verkapte belastingen zijn. Uiteindelijk heeft de federale eerste minister, naast vele anderen, het probleem ingezien en gesteld dat de gemeenten integraal zullen worden gecompenseerd.

De gemeenten zitten nu in de problemen. Het hele systeem is een gammele constructie en de vraag is hoe we dit oplossen. Van bij de aanvang van de operatie was duidelijk dat dit zou gebeuren.

Mijnheer Verreycken, u spreekt over 100 euro per gezin. U mag niet overdrijven: het gaat over 20 euro.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben een drietal weken geleden beslist dat in deze commissie een maatschappelijk debat en/of een hoorzitting wordt georganiseerd over hernieuwbare energie, kernenergie en de kostprijs van elektriciteit. Ik ga ervan uit dat een aantal pertinente vragen dan uitgebreid aan bod kunnen komen.

De studie van de VREG is heel belangrijk, maar ook Test-Aankoop en andere organisaties kunnen tijdens een hoorzitting worden gehoord. Ik kijk uit naar de hoorzitting, want een aantal vragen waar ik al enkele keren mee werd geconfronteerd, kunnen we dan definitief oplossen. Sta me toe dat ik dit niet nu doe, maar wel tijdens de hoorzitting in aanwezigheid van de nodige externe en interne deskundigheid.

Mijnheer Verreycken, als antwoord op uw vraag over de daling van de verbruiksprijs door de vrijmaking van de markt, kan ik enkel antwoorden dat dit zowel de verantwoordelijkheid is van diegenen die destijds omvangrijke prijsdalingen hebben voorspeld, als van diegenen die sindsdien de liberalisering onvoldoende hebben aangestuurd en de heffingen in een aantal gevallen in aantal en in omvang hebben uitgebreid. Ik wil geen politiek proces maken van het verleden, want dit helpt ons weinig vooruit. Als we het tijdens de hoorzitting zullen hebben over de kostprijs van elektriciteit, zal uw vraag over de winsten van Electrabel uitdrukkelijk aan bod komen.

Peeters

Ik heb vastgesteld dat de voordelen van de liberalisering, meer bepaald van de vennootschapsbelasting en de BTW-heffingen, voor een groot deel naar de federale schatkist zijn gegaan. Dit staat los van de discussie of de winsten naar Electrabel zijn gegaan, maar dit kan zeker ook een onderwerp zijn tijdens de hoorzitting.

Er zijn zeven federale bijdragen: energie, CREG, OCMW, SST, Niras, Kyoto en Elia. Het is mijn persoonlijke mening dat de federale overheid dringend een fiscaal moratorium in acht moet nemen om de bijdragen op het stroomverbruik te plafonneren. Hierover is niet overlegd binnen de Vlaamse Regering, maar het is het gezond verstand dat het verder derailleren van deze bijdragen wil voorkomen.

Inzake de terugwerkende kracht naar 2004 ben ik van oordeel dat een vooruitziende overheid te verkiezen valt boven een overheid die met terugwerkende kracht werkt. Het vooruitzicht op inkomstenderving dateert al van 29 april 1999. Er werd ook verwezen naar een brief van de federale premier van 8 oktober 2002 om de gemeenten te compenseren.

Het Arbitragehof zal uitspraak doen over de gerechtelijke stappen die de retroactiviteit in vraag stellen. Ik zal akte nemen van de uitspraak en ze zeer aandachtig lezen.

Mijnheer Verreycken, inzake BTW neem ik aan dat u specifiek de 21 percent op de Elia-heffing in het vizier neemt. Een en ander moet door de federale overheid dusdanig worden georganiseerd dat er geen BTW is verschuldigd op de compenserende heffing. Als er toch BTW wordt geïnd, zou het van fair play getuigen een regeling te treffen over wie ervan geniet, met name het terugkoppelen naar de gemeenten.

Mijnheer van den Abeelen, u had specifieke vragen over de stand van zaken, dus kan ik specifieke antwoorden geven. De Vlaamse Regering moet een advies geven, maar vooraleer een antwoord te kunnen formuleren, moeten we eerst duidelijk weten hoe het staat met de middelen, hoe ze worden geïnd en verdeeld naar de gemeenten. Er is heel wat discussie over de definitie van ontvangen netto dividenden. We willen ook weten hoe het staat met de kosten van prefinanciering, datatransmissie, on-

inbare bedragen, administratieve verplichtingen, enzovoort. We willen weten wie de kosten zal dragen en we vragen duidelijkheid over het probleem van de al dan niet verschuldigde BTW. Ik verwijs ook naar de NMBS, die als één aansluitingspunt wordt aangeduid. Op deze pertinente vragen moet een antwoord worden gegeven, vooraleer we binnen de Vlaamse Regering een eensgezind standpunt kunnen innemen.

Mijnheer van den Abeelen, ik heb informatie opgevraagd en er is overleg geweest. De vraag is gesteld aan GeDis, Inter-Regies, de VREG en de VVSG. GeDis heeft onder voorbehoud een berekening overgemaakt. Inter-Regies heeft beloofd dit zo snel mogelijk te doen. De VREG en de VVSG beschikken niet over de nodige gegevens om de vereiste berekeningen te maken.

Er werd overleg gepleegd met de gemandateerden van de Vlaamse ministers op 20 januari 2005. Er is een brief verstuurd naar de federale minister van Energie op 21 januari. Er werd een nieuwe brief verstuurd naar de federale minister van Energie op 27 januari. Er was opnieuw een onderhoud met de bevoegde gemandateerden op 28 januari en deze voormiddag vond een vergadering plaats op het kabinet van de federale minister van Energie. Na het stellen van een aantal vragen werden een aantal verduidelijkingen bij de vragen aangebracht. De federale minister van Energie heeft gevraagd de vergadering op te schorten om een aantal elementen na te kijken. Heel binnenkort zullen de antwoorden worden bezorgd.

Het debat voeren binnen de Vlaamse Regering, zonder te beschikken over deze elementen, die zonder problemen kunnen worden aangereikt door de federale overheid en de betrokken instanties, zou zeer onverstandig zijn.

Als de federale overheid niet in staat is de verdeling over de gemeenten op te maken – wat betekent dat de overheid beslissingen neemt zonder bij voorbaat kennis te nemen van de te verwachten gevolgen van de genomen beslissing – is er een ernstig probleem. De verdeling over de gemeenten is belangrijk om na te gaan of er geen onverantwoorde scheefftrekkingen gebeuren tussen gemeenten of tussen intercommunales. Hierover wens ik duidelijkheid.

Er is een storting gepland uiterlijk op 15 februari 2005, maar het ontwerpbesluit is pas op 14 januari 2005

Peeters

overgemaakt voor eensluidend advies. We moeten alles doen om 15 februari te halen, maar dan moeten snel de gevraagde bijkomende gegevens worden verstrekt.

Op 29 april 1999 is de Elektriciteitswet bekrachtigd. Op 8 oktober 2002 werd de compensatie beloofd. Waarom werd gewacht tot 27 december 2004 om de Elektriciteitswet aan te passen, en tot 29 december 2004 om bij ministerieel besluit de storting mogelijk te maken? Waarom ontving ik op 21 december 2004 een verkeerd ontwerpbesluit, om vervolgens op 14 januari 2005 het eigenlijke besluit te ontvangen?

Mijnheer Martens, dit is niet het gevolg van de standpunten van de Vlaamse Regering. Zowel minister Keulen als ikzelf hebben vragen gesteld, maar dat is geen argument om de chronologie van dit dossier te verantwoorden. Het is perfect mogelijk in het ontwerp-KB ondubbelzinnig en duidelijk de verdeling over de gemeenten te verduidelijken.

Ik geef een overzicht van de door ons ondernomen acties: op 14 januari 2005 werden we geconfronteerd met een ontwerpbesluit; op 20 januari 2005 werd een IKW georganiseerd; op 21 januari 2005 werd een verzoek om uitleg overgemaakt; op 27 januari 2005 werd, bij gebrek aan een antwoord, nogmaals een IKW georganiseerd en op 28 januari 2005 werd een verzoek tot overleg overgemaakt en werd ook de Vlaamse Regering ingelicht.

Vandaag heeft op onze vraag naar aanleiding van die brief een vergadering plaatsgehad met de betrokken leden van het kabinet van de federale minister van Energie. Er kan niet worden gezegd dat de Vlaamse Regering en ikzelf hebben getalmd om datgene waar de gemeenten naar uitkijken zo snel mogelijk af te ronden.

U vroeg naar de timing. Ik zou wat lapidair kunnen zeggen dat deze regelgeving onverwijld zal worden uitgevoerd, maar minister Verwilghen moet dit doen. Het is echter evident dat we alles zullen doen om binnen de timing, zijnde 15 februari 2005, eensgezind in de Vlaamse Regering er een standpunt over in te nemen wanneer ons de gegevens die we hebben gevraagd en die ook in het belang van de gemeenten zijn opgevraagd, zijn overgemaakt. Zo kunnen we er zeker van zijn dat

we achteraf niet zullen worden geconfronteerd met bijkomende moeilijkheden omdat gemeenten mogelijk een aantal bedragen dachten te ontvangen, er verschuivingen tussen de gemeenten en intercommunales zouden gebeuren, tussen de zuivere en gemengde intercommunales en dergelijke meer. Ik hoop daarom dat de informatie nu zeer snel zal worden bezorgd door de betrokken federale minister van Energie om duidelijkheid te hebben vooraleer tot een beslissing te komen. Zodra die informatie er is, zal het punt worden geagendeerd op de Vlaamse Regering en zal een beslissing worden genomen.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het is nuttig dat er een antwoord komt op twee vragen met een andere invalshoek en een andere doelstelling. Het verwondert me, mijnheer de minister, dat uw antwoorden me niet compatibel lijken. In antwoord op mijn vragen, onder meer naar de onaanvaardbaar hoge fiscale druk, hebt u me naar mijn aanvoelen een aantal zeer positieve antwoorden gegeven. U hebt gezegd dat de voordelen van de hele operatie vrijwel geheel naar de federale schatkist zijn gevloeid, een vermoeden dat al langer leefde. U hebt aangetoond dat er zeven federale heffingen op de elektriciteitsprijs zijn. U hebt gezegd dat er eigenlijk een fiscaal moratorium op de elektriciteit zou moeten komen en de heffingen moeten worden beperkt. Ik steun u hier volledig in, met dien verstande dat de Elia-heffing er niet nog eens bovenop mag komen. Als we vaststellen dat de elektriciteit nu al te massaal wordt belast, is de logica dat er geen nieuwe last mag bijkomen.

Minister Kris Peeters: Bij de zeven heffingen is de Elia-heffing inbegrepen.

De heer Rob Verreycken: De Elia-heffing is nog niet ingevoerd. Dan moeten we eigenlijk zeggen dat er zes heffingen zijn en dat u er een zevende aan wil toevoegen. Ik geef toe dat het niet uw initiatief is maar u hebt wel de sleutel in handen. Het KB ligt nu bij de Vlaamse Regering. Die zal uiteindelijk de laatste stap moeten zetten en kan nog altijd van koers veranderen. Mijnheer de minister, ik roep u op om van koers te veranderen en de zevende heffing er niet aan toe te voegen.

In het tweede deel van uw antwoord zegt u dat u

Verreycken

nog een aantal bijkomende elementen en verduidelijkingen moet hebben. Dat begrijp ik, maar u koppelt hier niet de ultieme consequentie aan vast, namelijk, wanneer de federale overheid ons geen volledige genoegdoening geeft op een aantal essentiële domeinen, waaronder de BTW-heffing, dat u dan de zaak zult blokkeren en dan komt er geen Elia-heffing.

Ik vrees, en dat is mijn indruk na deze uiteenzetting, dat het getalm van de federale overheid niet alleen voortvloeit uit een gebrek aan toewijding maar wellicht ook bewust was. Men heeft bewust een aantal Vlaamse gemeenten vragende partij gemaakt zodat die druk gingen uitoefenen op de Vlaamse Regering, waardoor dit KB wordt geslikt.

Het resultaat van het hele verhaal is dat in de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt de voordelen exclusief naar de federale overheid vloeien en Electrabel in een zeer comfortabele positie wordt gelaten terwijl de Vlaamse overheid het weer zal moeten verkopen aan de Vlamingen dat zij via een nieuwe belasting het gelag zullen moeten betalen. Ik vrees dat dit de gang van zaken is geweest. Ik betreur dit ten zeerste omdat het uiteindelijk niet leidt tot een fiscaal moratorium maar weer tot een verhoging van de fiscale druk.

Ik heb een uitspraak van de heer Martens goedgekeurd, namelijk dat het volledig verantwoord is om de gebruiker hier volledig voor te laten opdraaien. Als ik deze uitspraak vergelijk met de uitspraken die destijds door de heer Stevaert met veel bombastie werden gedaan, kan ik alleen maar vaststellen dat het gratis-verhaal opnieuw in elkaar zakt. Gratis betekent altijd dat de Vlaming via zijn belastingen de factuur zal betalen.

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Mijnheer de minister, in tegenstelling tot de heer Verreycken ben ik wel vrij blij met uw antwoord. Ik heb u de kans gegeven te bewijzen hoe u er mee inziet. Ik heb een stoute vraag gesteld, maar u hebt er zeer pertinent op geantwoord. Ik zal er nu minister Verwilghen op moeten wijzen dat hij sneller moet antwoorden, want dat u als een briesende leeuw klaar staat om die heffing volgende week goed te keuren. Dat heb ik opgemaakt uit uw antwoord.

Mijnheer Martens, in tegenstelling tot de heer Verreycken die dat niet leuk vindt, ga ik ermee akkoord dat de gebruiker, net zoals de vervuiler, zal moeten betalen. Dan zou het allemaal veel beter gaan, want ik geloof ook niet in het gratis-verhaal.

Mijnheer de minister, ik wacht met spanning op de antwoorden, die me niet zo moeilijk lijken. Bij mij blijft nu nog de ultieme vraag over – en die zal de collega-burgemeesters ook wel bezighouden –, namelijk hoe u, gemeente per gemeente, die compensatie zult doorvoeren. Welke verdeelsleutel zult u hanteren? De pot is min of meer bekend, die zal tussen de 165 en de 175 miljoen euro bedragen. Dat geld moet worden verdeeld tussen de gemeenten. Wie zal wat krijgen? Zullen weer dezelfde gemeenten worden overgecompenseerd en dezelfde gemeenten ondergecompenseerd? Ik wil u vragen dat iedereen volgens zijn merites zou worden beloond en niet volgens het historisch potverteren dat in sommige steden en centrumsteden steeds aan de orde is geweest.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Hoe u het ook draait of keert, als ik in de begroting van een gemeente 500.000 euro ontvangsten inschrijf en ik krijg ze niet via de Elia-heffing, dan ben ik verplicht om een andere belasting te heffen zodat de centen binnenkomen. Op een of andere manier zal de burger toch moeten betalen.

Het is altijd gemakkelijk te zeggen dat we de burgers geen bijkomende belastingen mogen opleggen, mijnheer Verreycken, maar we zullen nog veel meer bijkomende lasten moeten opleggen. Neem het riooldossier: als u denkt dat we de burgers hiervoor niet zullen moeten aanspreken, nodig ik u uit om even de grens over te steken naar Nederland om te zien wat de burgers daar moeten betalen aan de waterschappen voor het zuiveren van het water.

Op korte termijn moeten we de gemeenten uitsluitend geven. Nu kunnen we nog een koerswijziging aanbrenge. Ik ben echter vooral getroffen door de verbetering en de gebetenheid van de minister. Mijnheer de minister, u was zeer goed op dreef toen u zei dat u ervoor zult gaan. Tegenover uw vroegere achterban is dat niet zo gemakkelijk, maar voor een burgemeester of een schepen is het ook niet altijd gemakkelijk om een belasting te

Peumans

moeten heffen. Mijnheer Verreycken, als u denkt dat u een gemeente kunt besturen zonder belastingen te heffen, dan hebt u het verkeerd. Als de Elia-heffing niet doorgaat, zal de gemeente dit op een andere manier moeten compenseren.

Ik heb echter geen enkel vertrouwen meer in de federale overheid. Met het verkeersboetefonds hebben we al allerlei sprongen gezien. De federale overheid geeft centen van dit fonds aan de federale politie voor verkeershandhaving. Dat betekent dat er weer minder geld komt in de pot van de politiezones en we de middelen weer elders moeten halen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik blijf erbij dat indien de problematiek in Wallonië even groot was geweest als in Vlaanderen, er al lang een oplossing zou zijn geweest.

Er is nog een reden die nog niet werd aangehaald voor de niet-dalende energieprijzen, namelijk dat de vorige regering heeft beslist om een aantal kilowattuur gratis te geven, een gratis spaarlamp te geven en wat nog allemaal. Dit wordt uiteindelijk allemaal doorgerekend in de normale energieprijzen, en daarom daalt die onvoldoende – gratis bestaat niet in het leven.

Dit dossier is een duidelijk voorbeeld van het geklungel van de federale overheid. Mocht ik als burgemeester tweeënhalve jaar gewacht hebben en nog geen beslissing hebben genomen, dan gooiden ze me uit het stadhuis. De federale regering mag dat blijkbaar allemaal doen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Het moet onze eerste bedoeling zijn om de energiefactuur voor de gezinnen te doen dalen. Met een gratis spaarlamp of spaardouchekop doe je dat. De kilowattuurprijs mag dan niet dalen in de mate dat we het zouden willen, dat moet onze eerste doelstelling zijn. Als we dergelijke incentives niet geven, vraag ik me af hoe we de Kyoto-doelstellingen zullen halen. Dat kost de maatschappij minder dan dat het opbrengt. Het zou dus een domme maatregel zijn om dat af te schaffen.

Alle federale taksen hebben een bedoeling. De Niras-heffing bijvoorbeeld heeft als doel ons nucleair passief weg te werken. De vraag is of ze daarvoor toereikend is. De Kyoto-heffing heeft tot doel investeringen te doen die noodzakelijk zijn om onze klimaatdoelstellingen te halen. De sociale heffing heeft tot doel schuldbemiddelaars van het OCMW vrij te maken om aan schuldbemiddeling te doen voor mensen die in betalingsproblemen komen. Als u zegt dat die allemaal moeten worden afgeschaft, zijn we verkeerd bezig.

We moeten naar een sociaal en economisch gecorrigeerde vrijgemaakte markt. Het zijn niet de heffingen en de taksen die overmatig hoog zijn, dat heeft de studie in opdracht van de CREG uitgewezen. De hoge stroomprijzen zorgen voor de hoge monopoliewinsten voor Electrabel die naar Parijs vloeien zonder dat we daar iets aan hebben. De reden van onze hoge stroomprijzen zijn niet de indirecte kosten van de openbaredienstverplichtingen of de directe belastingen op de stroom. Ik verkies te werken voor een vrijmaking van de markt en ervoor te zorgen dat er een marktwerking ontstaat die een neerwaartse druk zet op de productiekost dan te gaan afdingen op de bestaande heffingen en taksen die nodig zijn om onze markt sociaal en economisch bij te sturen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Het voorstel van resolutie dat heeft geleid tot de distributie van de spaarlampen en spaardouchekoppen is door de heer Verfaillie zelf mee goedgekeurd in de plenaire zitting.

De heer Jan Verfaillie: Ik heb alleen gezegd dat dergelijke beslissingen ook leiden tot de stijging van de prijs.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, het toont nog eens aan dat die geplande hoorzitting een zeer goed idee is en dat daar zeer interessante debatten uit kunnen voortvloeien.

Een bespaarde kilowattuur is belangrijker dan een groene kilowattuur. We kunnen alleen doen waarvoor we bevoegd zijn. We kunnen en moeten nog veel initiatieven nemen in het rationeel energiegebruik.

Peeters

We mogen niet gefrustreerd raken als we het hebben over beslissingen of bevoegdheden van de federale overheid. We kunnen elkaar wat opjagen, maar dat is zonder gevolg. Het debat over de productie en het monopolie kunnen we voeren, maar mijnheer Martens, u weet dat de productie, behalve de hernieuwbare energie, een volledig federale bevoegdheid is. U hebt al eens gezegd dat ik bij mijn federale collega's moet aandringen. Ik ga ervan uit dat naar aanleiding van de hoorzitting ook hier een duidelijk standpunt over zal worden ingenomen. U kunt niet zeggen dat we iets moeten doen aan de monopolie- en productiepositie, goed wetende dat we daar de bevoegdheid niet voor hebben.

Mijnheer Peumans, het is belangrijk dat we met zorg spreken over het vertrouwen dat is gewekt door de twee omzendbrieven die zijn verstuurd door voormalig minister Van Grembergen en minister Keulen.

Daarnt is al de spreuk 'rebus sic stantibus' gebruikt. Dit lijkt me een belangrijk element in de discussie. Als de gemeenten krap bij kas zitten, zullen ze andere initiatieven nemen om hun kas te vullen.

De energieprijzen zijn voor particulieren en voor ondernemingen een belangrijk gegeven geworden. Kleine en grote ondernemingen die moeten beslissen in Vlaanderen of elders te investeren, houden hier rekening mee.

De oplossingen liggen allesbehalve voor het grijpen. Zoals in mijn beleidsnota staat aangegeven, moeten we tot een coherent geheel komen. We moeten rationeel omspringen met energie die voor iedereen betaalbaar blijft.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Marc van den Abeelen treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over micro-warmtekrachtkoppeling (micro-WKK)

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over micro-warmtekrachtkoppeling (micro-WKK).

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft de problematiek van de warmtekrachtcentrales. Het monopolie inzake elektriciteitsproductie is hier reeds ter sprake gekomen. Een manier om dit monopolie te doorbreken, is het scheppen van een goed investeringsklimaat voor nieuwe vormen van elektriciteitsproductie. Micro-warmtekracht is een van deze nieuwe vormen.

Steeds meer mensen denken erover hun eigen elektriciteitsleverancier te worden. Een mogelijkheid is het plaatsen van fotovoltaïsche cellen op het dak van de woning. Een andere mogelijkheid is het investeren in de microwarmtekrachttechnologie. In een klassieke centrale gaat de warmte van warmtekrachtinstallaties langs een koeltoren of langs het water verloren. Het is de bedoeling deze warmte nuttig aan te wenden en elektriciteit te produceren. Zo kan aan een warmtebehoefte, zoals het verwarmen van een zwembad, een serre of een heel gebouw, worden voldaan. Op deze manier wordt uiteraard een veel hoger gecombineerd rendement gehaald.

Warmtekrachtkoppeling en microwarmtekrachtkoppeling dragen bij tot een duurzamer energiehuishouding. Ze zorgen voor een grotere efficiëntie, voor een vermindering van de CO₂-uitstoot, voor een daling van de transportverliezen en –kosten, voor een vergroting van de concurrentie en de competitie in de vrijgemaakte energiemarkt en voor een grotere leveringszekerheid.

Momenteel zijn kleinschalige warmtekrachtkoppelinginstallaties reeds rendabel in openbare gebouwen, in scholen, in zwembaden, in appartementsgebouwen en in de socialewoningbouw. Deze commissie heeft trouwens een bezoek aan een dergelijk project in de socialewoningbouw, met name De Zonnige Kempen te Vorselaar, gepland.

Martens

Het Vlaams regeerakkoord stelt niet zonder reden dat we het aandeel van de uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling afkomstige stroom moeten vergroten. Volgens de gecombineerde doelstellingen van het Vlaams regeerakkoord zou dit aandeel tegen 2010 25 percent moeten bedragen.

Investerings in micro-WKK's lijken een goede zaak. Veel gebruikers willen aan de slag. Bovendien zijn deze investeringen nodig om de doelstellingen uit het Vlaams regeerakkoord te bereiken. In de praktijk blijken een aantal technische en administratieve hinderpalen de doorbraak van de micro-WKK's echter in de weg te staan.

Eigenaars van een micro-WKK, zoals SHM's die op deze manier de verschillende entiteiten van hun sociale woningen willen verwarmen en mede-eigenaars van een appartementsgebouw die hun appartementen van stroom willen voorzien, mogen enkel op dergelijke wijze verkregen stroom aan de eigen woonentiteiten leveren indien ze houder van een leveringsvergunning zijn. Dit betekent dat ze, net als Nuon en de andere grote spelers op de markt, een zeer zware procedure moeten doorlopen. Die procedure is evenwel op maat van de grote spelers geschreven. Voor de eigenaars van micro-WKK's die in hun eigen stroom willen voorzien, is ze bijzonder zwaar.

Bovendien moeten diezelfde eigenaars houder van een leveringsvergunning zijn of een contract met een houder van een leveringsvergunning afsluiten om hun overschotstroom op het net te kunnen plaatsen. In de praktijk komt het afsluiten van een dergelijk contract erop neer dat ze amper geld voor hun overschotstroom ontvangen. Het gaat tenslotte om kleine en weinig voorspelbare hoeveelheden stroom. De grote spelers op de markt zijn weinig in het overnemen van deze stroom geïnteresseerd. In feite worden de eigenaars verplicht hun overschotstroom haast gratis af te staan. Voor de woonentiteiten zijn ze evenwel verplicht om netstroom aan marktconforme prijzen te kopen. Dit brengt de financiële rentabiliteit van de micro-WKK's uiteraard in het gedrang.

Het technisch reglement op de distributie van elektriciteit bepaalt dat elke individuele woonentiteit die door een WKK-installatie geproduceerde

stroom zou kunnen ontvangen, over een door de distributienetbeheerder geplaatste elektriciteitsmeter moet beschikken. Deze bepaling legt de wooncomplexen die stroom en warmte aan een micro-WKK zouden kunnen ontlenen, zeer zware kosten op.

Mijnheer de minister, erkent u de problemen inzake het ontwikkelen van micro-WKK's? Welke initiatieven plant u om de loodzware procedures te vergemakkelijken en om micro-WKK's bijkomende stimulansen te geven? Vindt u het normaal dat de eigenaars van appartementsgebouwen die collectief in micro-WKK's willen investeren of de SHM's die een micro-WKK in hun socialewoningcomplexen willen plaatsen over een leveringsvergunning moeten beschikken om hun eigen woonentiteiten van stroom te voorzien en om hun overschotstroom op het net te plaatsen?

Wilt u onderzoeken of in de openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerder kan worden opgenomen dat hij de overschotstroom van WKK-installaties zonder kosten of bijkomende verplichtingen moet aanvaarden? Bent u bereid een regeling te treffen die het de eigenaars of beheerders van WKK-installaties in de toekomst mogelijk moet maken zonder leveringsvergunning elektriciteit te leveren? Hoe wilt u in dat geval misbruiken voorkomen? Zo zouden bedrijven onderlinge privé-netten kunnen oprichten om aan de op het distributie- of transportnet rustende openbaredienstverplichtingen te ontsnappen. Behoeven de WKK-certificaten aanpassingen om het gebruik van micro-WKK's op afdoende wijze te bevorderen?

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, ik zal het heel kort houden. De minister weet uiteraard dat een duurzaam energiebeleid op drie pijlers rust. De eerste pijler is de vraagbeheersing door middel van een rationeel energieverbruik. De tweede pijlers is de optimale inplanting van hernieuwbare energiebronnen. In Vlaanderen gaat het om wind-, zonne-, biomassa- en andere vormen van energieopwekking. De derde pijler is het maximaal gebruik van de meest performante technologieën om primaire energiebronnen in warmte of in stroom om te zetten. Deze pijler draait vooral om het dichten van de kloof. Grote industriële installaties en kleine micro-WKK's verdienen hier een plaats.

Glorieux

Een duurzaam energiebeleid moet deze drie aspecten in al hun veelzijdigheid benutten. Dit is trouwens geen kwestie van willen, op termijn is het een kwestie van moeten. De klassieke bronnen zijn eindig. Micro-WKK's vormen een belangrijk onderdeel van het geheel en moeten optimaal worden benut. Ik sluit me dan ook graag aan bij het pleidooi en bij de vragen van de heer Martens. (*Opmerkingen van de heer Jan Peumans*)

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik zal de vragen van de heer Martens beknopt beantwoorden. Ik heb wel voor alle leden van deze commissie een uitgebreid schriftelijk antwoord meegebracht.

Het betreft hier een bijzonder interessante problematiek. De ontwikkeling van micro-WKK's is een veelbelovende techniek. Omwille van de lage vermogens kan deze techniek worden toegepast op plaatsen waar grootschalige turbines en motoren een overkill-effect zouden sorteren. Ingepast in een gedecentraliseerd distributiesysteem zullen micro-WKK's in de toekomst ongetwijfeld hun diensten bewijzen.

Begrippen als WKK en kleinschaligheid mogen evenwel niet worden aangegrepen om alle plaatsen die slechts kleine vermogens behoeven automatisch geschikt voor milieuvriendelijke energieproductie te vinden. Aangezien we met heel wat veiligheidsmaatregelen en met organisatorische en technische aspecten rekening moeten houden, moeten we deze zaak bijzonder genuanceerd benaderen. Dit betekent onder meer dat een aantal wetgevende, regelgevende en administratieve elementen moeten worden aangepakt. We moeten tot een eenvormige toepassing van deze techniek komen. Goedbedoelde uitzonderingen mogen niet tot verwarring over de doelstellingen van het algemeen beleid leiden. We moeten de ontwikkelingen op de voet volgen. Waar mogelijk, moeten we de regelgeving aanpassen.

Dit geldt onder meer voor de levering van stroom aan woonentiteiten. Het is normaal dat elke woonentiteit over een eigen verbruiksmeter moet beschikken. Ten gevolge van een Europese SAVE-richtlijn is dit voor nieuwe wooneenheden zelfs

een verplichting geworden. Er rijzen op dit vlak een aantal specifieke problemen. Het feit dat mensen samenwonen, mag op zich uiteraard geen probleem vormen. Het wijzigt wel de financiële voordelen die uit de toepassing van micro-WKK's voortvloeien. Dit is een kwestie van maatschappelijke aanvaardbaarheid. Zodra bewoners hun onderlinge samenwerking hebben stopgezet, moeten ze voor hun verbruik verantwoordelijk kunnen worden gesteld. Dit kan uiteraard enkel door middel van een meting.

Wat de levering van stroom betreft, is het normaal dat de leverancier een aantal betrouwbaarheidseisen stelt. Het is een goede zaak dat de technische betrouwbaarheid van kleinschalige productie-installaties blijft stijgen. Deze betrouwbaarheid is evenwel nog niet zo hoog als bij centrale productie-installaties. Dezelfde opmerking geldt voor het stroomtransport. Beide systemen hoeven niet per se evenwaardig te zijn, de ene technologie kan voor de andere technologie inspringen. We moeten de nodige regelingen treffen om voor de nodige stimulering en ondersteuning te zorgen.

We moeten steeds voor ogen houden dat een reglementering steeds algemeen geldend moet zijn. Elke uitzondering moet uitdrukkelijk worden bepaald en moet de nodige aandacht krijgen. De energieproductie door middel van micro-WKK's kan op bepaalde plaatsen gunstige gevolgen voor het milieu hebben. Deze productie moet evenwel plaatsvinden in een micromilieu waaraan de nodige zorg en aandacht kan worden besteed.

Ik ben er geen voorstander van om specifieke openbaardienstverplichtingen op te leggen. Micro-WKK moet in de eerste plaats worden ondersteund op plaatsen waar zij ook het gemakkelijkst integreerbaar is: in openbare gebouwen, scholen, zwembaden, steenbakkerijen en vooral in de tuinbouw en de voedingsindustrie omwille van de gunstige perspectieven daar voor het gebruik van biogas.

Inzake de WKK-certificaten zijn er, behoudens mogelijke bijsturing in verband met het gebruik van biogas, geen redenen om af te wijken van het kwaliteitscriterium enkel en alleen omwille van de specificiteit van de gebruikte technologie. De beste technologie moet worden gebruikt. De vermelde bijsturing voor het gebruik van biogas moet dus ook gelden voor andere WKK-systemen en houdt

Peeters

alleen verband met de gebruikte brandstof, niet met de technologie. Het systeem van de WKK-certificaten is pas in gebruik. Het is bijgevolg nog te vroeg om het nu al aan te passen.

Ten slotte wil ik nog opmerken dat ik in mijn schriftelijke antwoord dat ik aan het commissiesecretariaat bezorg, dieper inga op het voorbeeld van De Zonnige Kempen waarover ook u het had.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben blij dat hij dit een veelbelovende technologie vindt.

Ik denk wel dat hij me verkeerd heeft begrepen als ik het over de verbruiksmeters had. Ik ben uiteraard geen tegenstander van een verbruiksmeter per woonentiteit. Er zijn verbruiksmeters die op de markt beschikbaar zijn enerzijds, en gebruiksmeters die worden geplaatst door een distributienetbeheerder anderzijds. Die laatste zijn vele malen duurder dan de eerste en moeten worden geplaatst per appartement en woonentiteit. Het kan zeker niet de bedoeling zijn om geen verbruiksmeters in woonentiteiten te plaatsen, maar er moet wel worden toegestaan dat in dergelijke wooncomplexen slechts één meter, die van de netbeheerder, wordt geplaatst. In de individuele woonentiteiten moet worden toegestaan dat privé-meters worden geplaatst die vele malen goedkoper zijn dan die van de netbeheerders. Kan de minister niet onderzoeken of dat geen alternatief kan zijn?

Ik ben het met de minister niet eens dat de invoering moet worden beperkt tot openbare gebouwen zoals scholen, serres, enzovoorts. Die technologie zou ook in appartementsgebouwen kunnen worden gebruikt. Er is overigens veel vraag naar. Er staan al nieuwe appartementsgebouwen waarin zo'n technologie is geïntegreerd, maar waar de bewoners de toestemming niet hebben om zelf stroom te leveren aan de verschillende bewoners. Dat moet dringend worden geregeld.

Dit is geen fictie, in de pers wordt daarover gesproken. De minister zegt dat er aandacht aan zal worden besteed en er regelingen zullen worden getroffen. Ik dring er echt op aan dat dit snel gebeurt. Er moet op korte termijn duidelijkheid komen over

welke administratieve en technische hinderpalen zullen worden weggewerkt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.55 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

